

VAJNORSKÉ *novinky*

1-2/2023
ročník XXIX
—
nepredajné

Dvojmesačník občanov
mestskej časti
Bratislava-Vajnory

Študenti STU
prezentovali
práce o územnom
rozvoji Vajnor

Rozhovor
s Mikulášom
Sivým, umeleckým
vedúcim Lúčnice

Po dvoch rokoch
bol vo Vajnoroch
reprezentačný
ples

V čísle sa dočítate

Str. 3	Príhovor starostu Darujme dve percentá vajnorským deťom	Str. 20	CrossFit – nekonečne variabilný, funkčný tréning
Str. 4	Predstavujeme zvolených poslancov miestneho zastupiteľstva	Str. 21	Knižné tipy pre deti a rodičov Zimná údržba ciest, chodníkov a verejných priestranstiev vo Vajnoroch
Str. 5	Čo na to starosta	Str. 22 – 24	Deti sú ideálny prostriedok na šírenie kultúry Rozhovor s umeleckým vedúcim súboru Lúčnica Mikulášom Sivým
Str. 6 – 7	Môj prvý (vajnorský) ples	Str. 25	Slovenky žnú úspechy v zahraničí
Str. 8	Výbuch rodinného domu na Roľníckej ulici Vo Vajnoroch odstraňovali nelegálne skládky	Str. 26 – 27	Zážitky z našej škôlky
Str. 9	Veselica uzavrela fašiangové obdobie Nie je slovo ako slovo...	Str. 28	Korčuľovanie v Avione Lyžiarsky výcvik na Orave Exkurzia do zámku Schloss Hof
Str. 10	Slávnosť uvítania detí do života	Str. 29	Aktívne zapájame mládež do života vo Vajnoroch Karneval na ZŠ s MŠ sv. Jána Pavla II. Exkurzia v SOŠ technológii a remesiel
Str. 11	Spolupráca Vajnora a Slovenskej technickej univerzity v Bratislava	Str. 30	Život FK Vajnory
Str. 12	Vajnorské rybníky – chráňme si aj túto časť našej prírody	Str. 31	90. výročie založenia FK Vajnory
Str. 13	TV Bratislava je tu pre vás už šestnásť rokov Začíname s Vajnorským podcastom	Str. 32 - 33	Vajnorské futbalové legendy – Jozef „Kofi“ Páleník
Str. 14	Čo hovorí kronika Prešporská obec Vajnory (15)	Str. 36	Udialo sa vo Vajnoroch
Str. 15	Osudové spojenie osvietenej osobnosti Ferdíša Jurigu s Vajnoramí (4)		
Str. 16	Príbehy vajnorského ornamentu (14)		
Str. 17	Na konci roka sme si uctili vajnorských seniorov		
Str. 18	Potulky Bratislavou		
Str. 19	Od obaračky po nové víno		

CENNÍK INZERCIE

ROZMERY		CENA V EUR	
		bez DPH	s DPH
a)	1 strana: 21 × 29,7 cm	440,00	528,00
b)	1/2 strany: 19 × 13 cm	260,00	312,00
c)	1/4 strany: 9 × 13 cm	140,00	168,00
d)	1/8 strany: 6 × 9 cm	90,00	108,00
e)	1/16 strany: 4,5 × 6 cm	60,00	72,00
f)	cena plošného inzerátu atypických rozmerov (za 1 cm ²)	1,40	1,68
g)	Komerčná riadková inzercia (predám, kúpim, služba a pod.) za 1 slovo (tel. číslo = 1 slovo)	0,75	0,90
Politická inzercia: 1,5 násobok ceny bežnej inzercie vo Vajnorských novinkách			
Zľavy: Pri opakovanom uverejnení inzerátu 3 až 4 krát za sebou: zľava 10 %; 5 a viackrát za sebou = zľava 20 %			

ZBAVTE SA STARÝCH SPOTREBIČOV EKOLOGICKY A ZDARMA!

Vašu starú práčku, chladničku, mikrovlnku alebo iný spotrebič zo skupiny bielej techniky vám zadarmo vyzdvihneme priamo z vašej adresy a odvezieme na ekologickú recykláciu. **Navštívte www.zberelektroopadu.sk a objednajte si bezplatný odvoz starého spotrebiča priamo z vašej adresy.**

DÔLEŽITÉ KONTAKTY

Hlásenie porúch BVS: 0800 121 333
Hlásenie porúch ZSE: 0800 111 567
Hlásenie porúch VO: 02/63 81 01 51
Hasičská služba: 150, 112, **Záchraná služba:** 155, 112
Mestská polícia: 159, **Havarijná služba:** 0123
OLO: 02/50 11 01 11

MIESTNY ÚRAD

Mestská časť Bratislava-Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava
Tel. číslo do digitálnej ústredne: 0850 24 25 24
e-mailová adresa: vajnory@vajnory.sk

VAJNORSKÉ NOVINKY

e-mail: redakcia@vajnory.sk
Internetová adresa:
www.vajnory.sk

Dvojmesačník obyvateľov mestskej časti Bratislava-Vajnory. Vydavateľ: Mestská časť Bratislava-Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava IČO: 00304565 ISSN 1339-0201. **Registračné číslo:** EV 3049/09. **Redakcia:** MÚ Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava. **Náklad:** 2 200 výtlačkov. **Nepredajné.** Uzávierka 15. 2. 2023, Vydanie 3. 3. 2023, číslo 1–2/2023, ročník XXIX. **Číslo zostavil:** PhDr. Stanislav Bachleda. **Redakčná rada:** predsedníčka Ing. Soňa Molnárová, členovia: Ľubica Mešková, Juraj Zeman, Martin Matko, Helena Paulenová **Jazyková úprava:** Mgr. Jela Lukyová **Tlač:** KASICO, a. s., Hagarova 9, 831 51 Bratislava **Inzeráty:** redakcia@vajnory.sk. Vydavateľ nezodpovedá za obsah inzerátov. Redakcia nevracia nevyžiadané rukopisy a fotografie. Za obsah jednotlivých príspevkov zodpovedajú v plnom rozsahu autori. Názory autorov a redakcie nemusia byť totožné.

Milí Vajnoráci,

tento rok v marci si pripomenieme už deväťdesiat rokov od založenia futbalového klubu vo Vajnoroch, a preto aj príhovor do tohto čísla Vajnorských noviniek si dovoľm poňať trochu netradične – športovo. Šport je neoddeliteľnou súčasťou života v každej samospráve, či už ide o malé obce alebo veľké mestá. No a k neodmysliteľným nedeľným rituálom na každej správnej dedine, akou sú aj Vajnory, patrí dopoludnia kostol a poobede futbal.

História futbalového klubu vo Vajnoroch sa začala písať presne 12. marca 1933. Takou dlhovekou a úctyhodnou tradíciou sa nemôžu pochváliť ani mnohé mestá hrajúce najvyššie súťaže.

Aj z toho dôvodu patrí neskutočná vďaka a obdiv všetkým, ktorí sa o vznik futbalového klubu a rozvoj športu vo Vajnoroch pričínili, všetkým, ktorí v našich dresoch prišli o hektolitre potu, všetkým, ktorí sa venovali a venujú výchove mládeže, ako aj tým, ktorí sa starali a starajú, aby fungovali všetky potrebné veci v zázemí klubu.

Deväťdesiatročná futbalová tradícia dala Vajnoram, Slovensku, a nebojím sa povedať aj svetu množstvo inšpiratívnych osobností a príbehov. Vajnorák Marián Zeman je rešpektovaným pojmom v celej Európe a je skvelé, že ďalšími futbalovými osobnosťami a ich príbehmi už dlhé roky zaplníme stránky vajnorských novín.

Je isté, že vajnorský futbal čaká minimálne aj rovnako pekná budúcnosť. Dúfam, že sa nám podarí nájsť spoločnú reč s Poľnohospodárskym družstvom Vajnory, aby desaťročia budovaná infraštruktúra futbalového areálu nemusela byť likvidovaná, ale naďalej slúžila rozvoju futbalových talentov a nielen im. Som rád, že futbalisti 17. júna tohto roku pripravujú veľké oslavy založenia svojho klubu a už 23. apríla chystajú aj prednášku pre rodičov detí. Nebudú chýbať ani tradičné podujatia, ako Vajnorská penalta, Megaparty či letný denný kemp pre deti. Pre našich futbalistov to bude organizačne náročné, a preto je náš úrad pripravený podať im pomocnú ruku.

Samozrejme, šport nie je to len o futbale. Som rád, že vo Vajnoroch sa rozvíja množstvo iných športových aktivít a že čoraz viac Vajnorákov sa zapája do zdravého životného štýlu. Máme tu už dlhé desaťročia úspešné hádzanárske a hádzanárov a úspešných hokejistov. K športu vedíme aj deti na našich školách, tomu poslúži aj aktuálna prístavba základnej školy. Deti z cirkevnej školy sú úspešné vo vybíjaní. Pribúdajú i ďalšie športy ako CrossFit alebo Armwrestling a určite aj množstvo iných, či už individuálnych alebo kolektívnych.

Darujme dve percentá vajnorským deťom

Milí Vajnoráci, v prvom rade a v mene všetkých detí Vám ďakujeme a vážime si, že ich pravidelne podporujete vo forme odvodu 2 % z Vašich daní.

Opäť sa blíži čas, kedy môžete venovať svoje 2 % z dane rôznym občianskym združeniam.

Aj touto cestou by sme Vás radi oslovili, aby ste svoje 2 % darovali občianskym združeniam, inak peniaze ostanú štátu.

Je možnosť si vybrať z mnohých, ale ak by ste chceli podporiť vajnorské deti, máme založené 3 združenia:

1. OZ pri materskej škole Koniarkova – OZ Škôlkareň, IČO: 53408179

2. OZ pri základnej škole K. Brúderovej – OZ Brúderka, IČO: 5 2 8 19 3 9 6
3. OZ pri ZŠ s MŠ sv. Jána Pavla II., IČO: 42181879

V prípade, ak potrebujete tlačivo, obráťte sa na vedenie školy, škôlky, ktoré ich uverejnia aj na svojich webových stránkach **Termín je do konca apríla 2023.**

So športom ide ruka v ruke aj zdravý životný štýl a ten je napríklad aj o infraštruktúre pre vonkajšie športové aktivity. Je to napríklad aj o cyklotrasách, s ktorými sme na tom vo Vajnoroch lepšie ako zvyšok Bratislavy, a v pláne sú ďalšie – Cyklotrasa Rybničná, ktorá prepojí centrum Vajnora s lokalitou Rybničná a Račou, a tým aj s Malými Karpatami. Máme stavebné povolenie na cyklotrasu Pri mlyne, plánujeme cyklotrasou prepojiť Vajnory so Zlatými pieskami a napríklad z Jurskej cesty sme úplne vylúčili automobilovú dopravu.

Snažíme sa vytvárať podmienky na ďalšie športy aj v lokalite Alvia, kde sme minulý rok otvorili pumptrack, nachádza sa tam workoutové ihrisko a budú pribúdať aj ďalšie priestory najmä na športovanie mládeže. Zároveň by som bol rád, aby tam v budúcnosti vznikla aj multifunkčná športová hala. Dobrou správou je, že i tento rok vo Vajnoroch bude pokračovať viacero športových podujatí, akými sú Vajnorský minimaratón, Vajnory na kolieskach, májový výstup na Mahrovu bídu, Na kolesách proti rakovine alebo obľúbené pingpongové turnaje. A ak nám to budúca zima financie dovoľia, možno bude znova aj ľadová plocha.

Želám teda Vajnorákovi veľa zdravia a ak je to možné, čo najviac športu a pohybových aktivít. Jar klope na dvere, treba to využiť!

Michal Vlček,
starosta

Predstavujeme zvolených poslancov miestneho zastupiteľstva

Predstavujeme vám tri novozvolené poslankyne miestneho zastupiteľstva, ktoré sme požiadali o vyjadrenie k tomu, čo pre nich znamenajú Vajnory, ako aj o plánoch do začínajúceho volebného obdobia. Poslankyne a poslancov budeme predstavovať postupne v abecednom poradí aj v ďalších číslach.

1. Predstavenie sa poslancu, niekoľko slov o sebe.
2. Čo pre Vás znamenajú Vajnory?
3. Aké sú Vaše priority do nastávajúceho volebného obdobia?

MARTINA REHÁKOVÁ, POSLANKYŇA

Ad. 1. Ďakujem za príležitosť a prejavenu dôveru. Som rodáčka z Dubnice nad Váhom. Vo Vajnoroch žijem 16 rokov a za ten

čas môžem povedať, že Vajnory sa stali mojim domovom. Spolu s manželom vychovávame 2 deti, 19 r. syna Tomáša a 15 r. dcéru Dianu. Mám vyštudovanú Strednú zdravotnú školu v Trenčíne a Vysokú školu pedagogickú v Trnave. Svoje profesionálne poslanie som našla v zdravotníctve. Pred materskou dovolenkou som pracovala ako zdravotná sestra, operačná sestra v NsP Trenčín. Po vydaní som sa presťahovala do Vajnora, kvôli manželovej práci v Bratislave. Od roku 2011, po materskej dovolenke, tu pracujem ako zdravotná sestra v ambulancii. Som energická, komunikatívna, mám rada ľudí a verím, že moja energia smeruje k ľuďom, ktorí ma potrebujú.

Ad. 2. Spolu s manželom sme rodákmi z Dubnice nad Váhom. Po presťahovaní do Vajnora sme si veľmi rýchlo uvedomili, že sa tu chceme natrvalo usadiť a vychovávať naše deti. Vajnory predstavujú pre nás miesto, kde sa cítime bezpečne. Je tu so-

ciálna vybavenosť, kultúrne, športové vyžitie, tradície, zdravotné zariadenie, cyklotrasy a mnoho iného. Sme „dedina v meste“, čo nám iné mestské časti môžu len závidieť. Mám rada ľudí, prácu ktorú vykonávam, a celkovo život vo Vajnoroch. Sme šťastní, že tu žijeme.

Ad. 3. Jednou z priorít je meniť veci k lepšiemu. Som žena, matka pripravená na nové výzvy, ktoré sú predo mnou, odhodlaná pomáhať v zdravotnej a sociálnej oblasti. Čaká nás neľahká doba. Už koronavírusová kríza zasiahla tých najzraniteľnejších. Aj preto som rada, že sa podarilo z eurofondov získať prostriedky na výstavbu domu seniorov. Chcem sa aktívne zapájať do vecí sociálnych, verejno-prospešných, spoločenských akcií a v neposlednom rade nesmieme zabúdať na našu mládež. Je veľa plánov pred nami a dúfam, že sa podaria naplniť. Som zdravotník, energiu venujem ľuďom, ktorí ma potrebujú a môžu sa kedykoľvek na mňa obrátiť.

ING. KATARÍNA POKRIVČÁKOVÁ, POSLANKYŇA

Ad. 1. Narodila som sa a doteraz žijem vo Vajnoroch. Vyštudovala som Ekonomickú univerzitu v Bratislave a pracujem v spoločnosti, ktorá poskytuje služby v oblasti financií. Vychovávali ma milujúci rodičia. Mala som šťastie na skvelú rodinu, s ktorou som zažila vajnorské oberačky, zabíjačky i veľa zábavy na rôznych oslavách. Mám malú, milú a veselú dcérku, manžela, ktorý je zanietým hudobníkom, dve sestry, ktoré sú spojené s Vajnormi prostredníctvom práce a vášne k vajnorskému ornamentu a folklóru v akejkoľvek podobe. Veľmi hrdá som aj na svojich synovcov, vajnorských futbalistov. Lásku k tradíciám nám od malička vstúpila naša babka a jej sestra, naša teta Katarína, ktorá bola úžasnou vajnorskou ľudovou umelkyňou. Už viac ako 30 rokov pôsobím vo Vajnoroch v oblasti kultúry, a to vo viacerých spolkoch a zoskupeniach, od Vajnorskej folklórnej skupiny, cez zbor Jána Pavla II. a mládežníckej skupiny E.L.F., Vajnorskú dychovku až po skupinu Shine, s ktorou účinkujeme dodnes. Mojou veľkou vášňou je moderovanie našich kultúrnych akcií, ktoré si stále uchovávajú svoj osobitý ráz.

Ad. 2. Vajnory sú mojim domovom. Je to miesto, kde žili moji predkovia, v ktorom žije moja rodina a moji priatelia a veľa milých a pracovitých ľudí. Vajnory majú svoje čaro a krásu. Nádhernú, jedinečnú a bohatú kultúru. Musím povedať, že čoraz viac obdivujem ľudí, ktorí nezištne a s láskou udržiavajú naše tradície, zvyky, vajnorský ornament, hudbu, šport či tradičné vinohradníctvo. Teším sa, keď do našej komunity prichádzajú ľudia, ktorí sa snažia pomôcť, zapojiť, ktorým sa život u nás páči a chcú byť jeho súčasťou. Na našich obyvateľoch si veľmi vážim, že nepodľahli nenávisti, šíriacej sa sociálnymi sieťami a ešte stále dokážu vytvárať životaschopnú komunitu.

Ad. 3. Mojou prioritou boli a sú Vajnory. Žijeme veľmi ťažkú dobu a situácie a problémy, ktorým čelíme, sú pre nás veľkou výzvou. Uvedomujem si dôležitosť rozvoja. Svet okolo nás nezastavíme, ale súčasne je naším cieľom rozvoj regulovať tak, aby bol udržateľný a bol pre nás prínosom. Kultúra, šport a tradície sú pre všetkých prirodzenou súčasťou života, ale je čoraz náročnejšie ich udržiavať pri živote a odovzdávať ďalším generáciám. Našou snahou je maximálne podporovať pôsobenie spolkov vo Vajnoroch. Čoraz častej-

šie sa do popredia dostáva aj otázka životného prostredia a zaangažovanosť každého z nás bude viac ako potrebná. Financovanie samospráv je tiež veľmi vážnou témou, rozhodnutia našich zákonodarcov, žiaľ, nie sú voči samosprávam spravodlivé a život nám rozhodne neľahčujú. Napriek tomu verím, že sa nám podarí aj spolu s kolegami tieto výzvy zvládnuť a Vajnory zostanú i naďalej dobrým miestom pre život.

Čo na to starosta?

Snímka: archív

► Samosprávy protestujú proti vládnym opatreniam, ktoré na ne veľmi nepriaznivo doliehajú, niektoré na protest proti vládnym opatreniam vypínajú svetlo v uliciach, stane sa tak aj vo Vajnoroch?

Aj Vajnory sa pridali k celoslovenskému protestu samospráv a rovnako zdieľame názor, že vláda je voči oprávneným požiadavkám samospráv hluchá a slepá. Jej nekonaním v riešení otázok vysokých cien energií a legislatívnymi zmenami prichádzame o veľkú časť financií, ktoré nám budú chýbať pri poskytovaní aj tých najzákladnejších služieb pre našich obyvateľov.

Aj podľa ZMOS-u je situácia vážna, množstvo obcí nielenže celú noc nesvieti, ale vyplí aj športoviská. Vláda opatreniami z konca minulého roka zobrala samosprávam neuveriteľných 618 miliónov eur a ďalšími opatreniami ich naďalej likviduje. S nástupom súčasnej vládnej koalície sme zo začiatku spájali svoje nádeje aj v samospráve. Očakávalo sa, že po voľbách v roku 2020 nastúpi vládna garnitúra, ktorá bude mať samosprávu za rovnocenného partnera. Bohužiaľ, končiaci volebný obdobia bude bez pochýb z pohľadu samosprávy hodnotené ako jedno z najhorších v novodobých dejinách Slovenska.

Osvetlenie ulíc v našej mestskej časti je v kompetencii magistrátu a v Bratislave boli svetlá zhasnuté na Hlavnom námestí, Františkánskom námestí a na Slavíne. Dôvodom je bezpečnosť obyvateľov, ktorá by mala byť prvoradá. To, že sa nevyplí svetlá v celej Bratislave, neznamená, že neprotestujeme. Naopak, situácia je alarmujúca a ako predstaviteľ samospráv hovoríme jednoznačne, že už naozaj stačilo.

Samotná Bratislava, rovnako ako ďalšie samosprávy na Slovensku, prichádza v dôsledku vysokých cien energií a legislatívnych zmien presadených vládou o milióny eur. Tieto financie budú samosprávam chýbať na poskytovanie mnohých služieb, na ktoré sú naše obyvateľky a obyvatelia zvyknutí alebo odkázaní. Len legislatívne zmeny presadené vládou koncom minulého roka obrali rozpočet Bratislavy o 55 miliónov eur. Na oprávnené požiadavky samospráv, ktoré by vzniknutú situáciu riešili, vláda nereaguje. Samosprávy tu pritom nie sú samy pre seba a preto, aby živili svoje úrady, ale sú tu preto, aby zlepšovali kvalitu života svojim obyvateľom, a o to sa napriek ťažkým podmienkam budeme aj vo Vajnoroch snažiť.

► S výpadkom finančných prostriedkov samospráv súvisí aj obmedzovanie liniek MHD na území hlavného mesta. Ste aj mestským poslancom, ako sa to dotkne Vajnora?

Výpadok financií v rozpočte hlavného mesta, ako som už uviedol v predchádzajúcej otázke, je naozaj značný a, bohužiaľ, bude mať negatívne dôsledky aj v mestskej hromadnej doprave v celej Bratislave.

Treba však myslieť na to, že doprava, a tá hromadná zvlášť, musí byť v každom väčšom meste prioritou číslo jeden. Aj v súčasnej ekonomickej situácii napriek všetkým opatreniam treba dbať na to, aby bol pre ľudí zachovaný jej komfort a nebola ohrozená jej funkčnosť, a tak predpokladám, že Dopravný podnik Bratislava to vo svojich opatreniach berie do úvahy.

Čo sa týka samotnej mestskej časti Bratislava-Vajnory, obmedzovanie liniek MHD sa nás v porovnaní s inými mestskými časťami dotkne skutočne len minimálne. Konkrétne ide o linku 53, ktorá bude ráno medzi 6:00 h – 8:00 h jazdiť v 15-minútovom intervale namiesto súčasného 12-minútového. Je to na rozdiel od iných lokalít a častí hlavného mesta, kde dochádza k úplnému rušeniu liniek, naozaj len minimálny zásah.

► Poslanci vládnej koalície prišli so zákonom o obecnom zriadení, ktorý je, laicky povedané, základným zákonom samospráv. Vy ste sa v médiách voči nemu pomerne ostro vymedzili, čo vám na ňom najviac prekáža?

Áno, popri tom, čo sme tu opísali, toto je už takou čerešničkou na torte, že vláda, ktorá vlastne má len dovľadnúť a svietiť a kúriť prostredníctvom poslaneckého návrhu vládných poslancov, vstupuje ešte zásadným spôsobom do základného zákona o obecnom zriadení, ktorý samosprávy majú. Takýmto spôsobom, bez diskusie, bez odborného medzirezortného pripomienkovania narúša vzťahy na úrovni zastupiteľstva – samospráva, ktoré sú tu desaťročia zakotvené.

Pod rúškom opatrení pre zvýšenie transparentnosti a zapojenia verejnosti prostredníctvom poslaneckého návrhu zásadným spôsobom menia dlhoročne nastavené kompetencie vo vzťahu primátor/starosta - zastupiteľstvo, ktorých jediným výsledkom môže byť len chaos a paralýza v tých obciach a mestách, kde už doteraz ťažko hľadali konštruktívnu komunikáciu.

Starosta MČ Vajnory M. Vlček

A aby sme si rozumeli, opatrenia, ktoré zvyšujú transparentnosť, vítam, my vo Vajnoroch už tak či tak teraz väčšinu vecí zverejňujeme nad rámec toho, čo nám ukladá zákon.

Ale vstupovanie do akej-takej rovnováhy medzi kompetenciami starostu a zastupiteľstva môže spôsobiť vážne problémy. Nie všetky obce majú šťastie, že majú vzťahy medzi poslancami a starostom konštruktívne ako my v našej dedine v meste. Poznáme príklady, kedy kvôli obštrukciám a neschopnosti dohodnúť sa môžu na oboch stranách prísť obce o milióny z eurofondov. A toto by z celoslovenského hľadiska v mestách a obciach, samozrejme, neprineslo nič dobré. Tento zákon je vysoko neodborný, zbytočný a samosprávu by paralyzoval a destabilizoval.

V prípade otázok kontaktujte:
starosta@vajnory.sk

—
VIAC K AKTUÁLNYM TÉMAM SA STAROSTA MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA-VAJNORY MICHAL VLČEK VYJADRIL AJ V NOVOM VAJNORSKOM PODCASTE, KTORÝ SI MÔŽETE VYPOČUŤ TU:

Môj prvý (vajnorský) ples

Text: Stanislav Bachleda,
Snímky: Patrik Sibyla

Tohtoročná fašiangová atmosféra je odlišná od tých pred dvoch až troch rokov. Ľuďom sa zažiadalo stretávať, zabávať sa, spoznávať nových ľudí, utvárať nové vzťahy. Jedným z najlepších prostriedkov ako to zvládnuť je spoločenské podujatie plesového typu. Takým bol aj tohtoročný osemnásť Reprezentačný ples mestskej časti Bratislava-Vajnory, na ktorý sa vstupenky vypredali takmer bleskovo. A tak som manželke slávnostne oznámil, že ideme. Vtom zaznelo tradičné – čo si oblečiem. Keďže sme na vajnorskom plese ešte neboli, nevedeli sme, aký je dress code, pani vicestarostka nás však ubezpečila, že tradične elegantný. Napokon sme sa zhodli na klasickom oblečení – tmavý oblek, koktejlové šaty, v očakávaní, ako to tam bude.

Pred devätnástou hodinou už bolo pri vchode do domu kultúry rušno. Za ním zasa jasno, že to naozaj bude repozentačný ples – prostredím i oblečením – ktorý po trojročnej prestávke zaznamenal svoj osemnásť ročník. Nebyť pandémie, bol by už dvadsiaty prvý. Plesajúcich hostí víтали manželka Vlčekovci i Molnárovci, ako sa na vedenie Vajnor patrí – s milým úsmevom, uvítaním i želaním príjemného večera a azda aj noci.

Sála elegantne vysvietená, vyzdobená, stoličky a stoly bohato prestreté. Prichádzajúci hostia sa zväčša zdravia ako známí, iní sa zoznamujú, ako sa stalo aj nám pri stole s pani vicestarostkou a s pani Swift a jej škótskym manželom. Paľo Hammel so svojou suitou rezervované miesta neobsadil, ale na svoje vystúpenie, tradične zaujímavé, pestré, prišiel. Zazneli pesničky, ktoré poznáme ešte z čias, keď sme mali o pár i viac rokov menej, ale stále sú populárne, obľúbené. Po tej poslednej, samozrejme, ešte pridával, ale po tónoch Stučkovej sa už bolo treba rozlúčiť. Udialo sa to skupinovú fotografiou účastníkov plesu s Paľom uprostred, ako to vidieť na titulnej strane našich Vajnorských noviniek.

Jeho vystúpenie však nebolo jediným programovým číslom, ešte predtým sa predstavili mladí adepti spoločenského tanca z Pezinka, atmosféru umocnil folklórny súbor Technik, ktorý tohto roku oslavuje svoje sedemdesiatiny. Tanečníci i ľudová hudba

– všetci, samozrejme, v krojoch – od začiatku vytvorili veľmi príjemnú atmosféru pekného spoločenského podujatia. Rozihrali žilky mladších i vekovo zrelších plesajúcich, ba dokonca členovia a členky súboru vytancovali vedenie Vajnor na čele s pánom starostom Michalom Vlčekom i niekoľkých ďalších hostí.

Slovom, vynikajúca atmosféra, ktorá pretrvávala aj napriek tomu, že v mimoriadne bohatej tombole nemal šťastie každý. Ale nielen kvôli tomu idú ľudia na ples. Udialo sa množstvo zaujímavých i milých stretnutí, debát, posedení pri pohárikoch i bez pohárikov.

ka. Bolo nám ľúto, že sme museli po polnoci opustiť toto príjemné prostredie, ale hovorí sa, že v najlepšom treba prestať – i keď nie som si celkom istý, či sme to najlepšie nemali ešte pred sebou. Neskoro je lamentovať po rozhodnutí, ktoré sa už nedá zmeniť. Napriek tomu to bol jeden z našich najpríjemnejších večerov ostatných dní. A to svedčí o tom, že jeho organizátori do jeho prípravy vložili nielen veľa energie, ale aj značnú dávku srdečnosti, ktorá sa výrazne prejavila v príjemnej atmosfére.

Verím, že to nebol môj (naš) posledný vajnorský, vsutku repozentačný ples.

Výbuch rodinného domu na Roľníckej ulici

V stredu 11. januára 2023 v podvečerných hodinách došlo k explózií propán-butánovej fľaše v rodinnom dome na Roľníckej ulici neďaleko križovatky s Čiernym chodníkom. Našťastie nedošlo k žiadnym obetiam na životoch. V dôsledku požiaru ale utrpela jedna osoba ľahké zranenia, ktoré si vyžiadali jej prevoz do nemocnice na ošetrovanie.

Na mieste promptne zasahovali všetky záchranné zložky – Hasičský a záchranný zbor, Policajný zbor SR, Mestská polícia hlavného mesta SR Bratislavy a zdravotníci. Za rýchlosť a profesionálnosť pri zásahu poďakovala aj Mestská časť Bratislava – Vajnory.

„Zvlášť patrí vďaka aj dobrovoľnému hasičskému zboru, ktorý máme spoločne s Ivankou pri Dunaji. Dobrovoľní hasiči boli promptne na mieste a podieľali sa na uhasení požiaru a eliminovaní následkov na mieste tohto nešťastia“, napísala mestská časť na sociálnej sieti. Pozitívnu správou v tomto nešťastí je aj veľké množstvo Vajnorských, ktorí sa obracali na miestny úrad s otázkami ako môžu pomôcť postihnutej rodine.

Odborníci upozorňujú, že aj tento prípad poukazuje na to, aké je dôležité dbať na bezpečnosť pri manipulácii s nebezpečnými látkami, plynom a otvoreným ohňom.

Vo Vajnoroch odstraňovali nelegálne skládky

Text: redakcia
Snímky: archív

V našej mestskej časti dbáme o čistoť verejných priestranstiev. Preto aj v mesiaci február pracovníci hospodárskej správy pristúpili k likvidácii viacerých nelegálnych skládok komunálneho

odpadu, ktoré sa nachádzali v lokalite Rybníčná - Na pántoch. Na základe podnetu od verejnosti následne odstránili odpadky aj z konečnej zastávky linky 53 a aj z lokality Vlčí klin.

Na miestach ostali ešte staré pneumatiky, ktoré musia byť nahlásené a následne odstránené okresným úradom - odbor životného prostredia.

Znova upozorňujeme, že vytváranie nelegálnych skládok je nezodpovedné nielen voči životnému prostrediu, ale aj voči všetkým spoluobčanom, keďže za likvidáciu odpadu platíme zo spoločných prostriedkov. Tie môžu mať aj oveľa lepšie využitie. Kvôli niekoľkým nezodpovedným jednotlivcom na to v konečnom dôsledku doplácajú všetci slušní a poctiví obyvatelia našej mestskej časti.

Veselica uzavrela fašiangové obdobie

Text: Alexandra Pavlíkova,
Andrea Navrátilová
Snímky: Archív

K prelomu zimy a jari neodmysliteľne patria v slovenských dedinách a regiónoch fašiangy. Nebýva tomu inak ani vo Vajnoroch. Fašiangy predchádzajú veľkonočnému pôstnemu obdobiu - začínajú sa na Troch kráľov a končia Popolcovou stredou. V minulosti i dnes sú obdobím veselosti, hodovania, vyvrcholením ktorého býva fašiangová zábava s maskami.

Vajnorská fašiangová veselica sa uskutočnila v sobotu 18. februára od večera do neskorého večera. O zábavu sa postarali Vajnorský okrásľovací spolok, Vajnorská dychovka a Lola Band. Podujatie sa nieslo v skvelej nálade a vyvrcholilo pochovaním basy, pri ktorom sa alegorickou formou paroduje pohreb.

Aj toto podujatie bolo dôkazom toho, že vajnorské fašiangové obdobie sa v tomto roku skutočne vydarilo. Vďaka patrí Vajnorskému okrásľovaciemu spolku a aj pracovníkom kultúrneho oddelenia miestneho úradu, ktorí akciu pripravili a zorganizovali.

Nie je slovo ako slovo...

Text: Mgr.art. Ľubica Mešková

Deti prichádzajú na svet ako bytosti, ktoré nie sú schopné zámerne komunikovať so svojím okolím. Detské reakcie ako plač a krik sú v prvých týždňoch po pôrode nezámerné.

Najdôležitejší zlom nastáva až okolo 9. mesiaca. Je to medzník, odkedy deti začínajú komunikovať zámerne, vedome. Dieťa si osvojuje slová, slovné spojenia a vytvára si svoj vlastný repertoár. Stretáva sa s rôznymi slovami, názvami, spisovnými alebo slangovými

mi, v poslednom období slovami, ktoré sa udomácnili v bežnej reči z iných jazykov.

Pri mojej práci sa stretávam s detičkami. Učím ich tancovať a popritom aj spievať ľudové piesne. Častokrát som sa nasmiala, ako skomolili slová alebo pomenovania v piesňach. Zamerala som sa na detské piesne z Vajnora a okolia.

Pár dnes už málo používaných slov z detských piesní o zvieratkách som vybrala a spýtala sa ich, čo si myslia, že čo to môže byť.

Pánbožkova kravička – kravička, ktorá dáva mliečko ľuďom alebo pánbožkovi/lienka/

Bečka – ovečka /kravička, teliatko /
Pipka – sliepočka, kuriatko /sliepočka/
Cicka – mačka, moja mamina, volá ju tak ocino, /mačiatko, ale môže to byť aj kožušina na golieri/
Sfiňa – mucha /prasnica/
Svatoduška – nevesta, zajac, svadba /neskoré húsatka, ale môžu to byť aj kvety/
Švadr – ryba, korytnačka /žaba, skokan/
Melák – čmeliak, motýľ, /poľný zajac/
Pipiška – líška, kuriatko /malý vtáčik chocholúšik/
Trulelek – sova, truhlík, šmolko, hniezdo/ netopier alebo aj nadávka/

Slávnosť uvítania detí do života

Text: Soňa Molnárová

**Vitaj nám v živote, dieťaťko krásne,
A snívaj v perinke svoj nežný sen,
Nech hviezda života žiari ti jasne
a radosť naplní každý tvoj deň.**

Aj v našich vajnorských rodinách sa už niekoľko mesiacov rozlieha nový detský smiech i plač. Postarali sa o to najmladší členovia rodín, ktorých sme slávnostne privítali do veľkej rodiny Vajnorákov 20. decembra 2022 na Slávnosti uvítania detí do života. Ich mená sú zapísané v Pamätnej knihe mestskej časti. Okrem poďakovaní a gratulácií dostali mamičky aj Pamätný list pre dieťaťko a finančný príspevok od mestskej časti. Kytičkou piesní a tancov prišli svojich malých kamarátov pozdraviť deti z občianskeho združenia Podobienka z Vajnor, ktoré vedie pani Gabriela Zemanová.

Naším malým ratolestiam prajem, aby boli šťastným dieťaťkom v šťastnej rodine, kde sa majú všetci radi. Rodičom želim v ich

veľkom, krásnom, ale aj zodpovednom poslaní veľa úspechov, optimizmu a elánu. Žite vo svojom rodinnom kruhu šťastne, spokojne a majte z vašich detí len radosť a potešenie.

VITAJTE, MALÍ VAJNORÁCI:

Samuel Gavlák, 29. marec 2022
Eliška Orosová, 27. apríl 2022

Oliver Zeman, 1. jún 2022
Tobias Mikulášek, 3. jún 2022
Karolína Herbanká, 8. jún 2022
Liliana Šišková, 6. júl 2022
Sandra Victoria Tahotná, 20. júl 2022
Miroslav Komínek, 1. august 2022
Paula Fungáčová, 8. september 2022
Timotej Olexák, 11. september 2022
Viktória Zemanová, 11. október 2022

Spolupráca Vajnor a Slovenskej technickej univerzity v Bratislave

Text: redakcia, Snímky: archív

Mestská časť Bratislava-Vajnory hľadá rôzne spôsoby ako zapojiť odbornú verejnosť do oblasti územného rozvoja a revitalizácie verejných priestorov na našom území. V tejto oblasti už dlhšiu dobu prebieha úzka spolupráca so Slovenskou technickou univerzitou (STU) v Bratislave, ktorá 12. decembra 2022 vyústila do podpisu slávnostného memoranda.

Študenti fakulty architektúry tejto univerzity pracujú na štúdiách dvoch rozvojových lokalít, a to je Nemecká dolina a lokalita medzi ulicou Pri mlyne a diaľnicou D4. „Ide o pomerne rozsiahle územie, tak sme veľmi zvedaví, ako sa študenti popasujú s problémami a limitmi územia. Niektoré z prác, ktoré sme už mohli vidieť, sú veľmi nápadité a inšpiratívne“, povedala pre Vajnorské novinky vedúca oddelenia stavebného, dopravy, ÚP a životného prostredia miestneho úradu Ingrid Krumpolcová. Zároveň v novembri absolvovala prezentáciu rozpracovanosti prác študentov 3. ročníka ateliéru urbanizmu.

Študenti v októbri navštívili Vajnory, kde si priamo na mieste pozreli spomenuté lokality, ktoré sú predmetom ich prác. Sprevádzal ich aj starosta Michal Vlček, podľa ktorého zmyslom projektu je využiť odborné kapacity, skúsenosti pedagogického zboru aj in-

Prezentácia prác študentov STU

venciu študentov k tvorbe a pozitívnemu rozvoju Vajnor. „Spoločne sme si zdefinovali viaceré odborné okruhy, ktoré budú užitočné pre našu mestskú časť a jednotlivé fakulty STU ich vedú odborné pokryť. Vybrali sme vysoko aktuálne a dôležité témy, ako sú urbanizmus, rozvoj, doprava, zelené témy, vodozádržné opatrenia, energetiku, budovy, stavby, pamiatky, technologické riešenia a výskumné projekty“, povedal vajnorský starosta.

Začiatkom januára budeme mať možnosť sledovať aj záverečné obhajoby prác a z

nich vyberieme tie najlepšie, ktoré budú mať študenti možnosť prezentovať aj širokej verejnosti priamo v našej mestskej časti. Termín prezentácie prác verejnosti bude spojený aj s inými akciami a oznámený v dostatočnom predstihu tak, aby sa ho občania mohli zúčastniť.

Vajnory sú jednou z mála samospráv, ktorá sa stala partnerom STU a veríme, že toto partnerstvo, ktoré výborne funguje na mnohých príkladoch v zahraničí, prinesie výsledky aj k nám.

Vajnorské rybníky – chráňme si aj túto časť našej prírody

Text: Miestny úrad Vajnory
Snímka: archív

Okrem iných zaujímavých a cenných prírodných lokalít sa v katastri našej mestskej časti nachádzajú aj Vajnorské rybníky. Vzhľadom na rôzne informácie, ktoré sa vo verejnosti a na sociálnych sieťach k téme Vajnorské rybníky objavujú, považujeme za dôležité uviesť základné skutočnosti, ako je to s vlastníkmi vzťahmi tejto pre Vajnory a ich obyvateľov určite zaujímavej a hodnotnej lokality, a k akým nelegálnym aktivitám v tejto oblasti dochádza. Problematika Vajnorských rybníkov je veľmi rozsiahla a komplexná, určite sa jej budeme venovať aj v nasledujúcich číslach, v tomto vydaní prinášame základné odpovede na otázky, ktoré sa vo verejnosti objavili v poslednom období.

Vajnorské rybníky

► Je mestská časť Bratislava–Vajnory vlastníkom alebo správcom tejto lokality?

Nie, mestská časť Bratislava–Vajnory nie je vlastníkom ani správcom pozemku nachádzajúcim sa pod Vajnorskými rybníkmi a nie je ani správcom vodnej plochy. Napriek tomu situáciu v lokalite monitorujeme a o riešení problémov, ktoré sa tam vyskytnú, komunikujeme s príslušnými štátnymi orgánmi a snažíme sa zamedziť rôznym nelegálnym aktivitám, ktoré sa tam objavujú.

► Objavili sa informácie, že dochádza k vypúšťaniu splaškových vôd z kanalizácie SOŠ elektrotechnická. Preverovala mestská časť tieto informácie?

Tieto informácie sme preverovali a nepotvrdili sa. Podľa stanoviska uvedenej školy je riadne napojená na verejnú kanalizáciu, prevádzkovateľom je Bratislavská vodárenská spoločnosť, a.s., ktorá neveduje v poslednej dobe žiadnu haváriu kanalizácie. Podozrenie z opakovaného presmerovania vodného toku Vajnorských rybníkov bolo postúpené správcovi vodného toku na vykonanie kontroly a opatrení, aby nedošlo k zaplavovaniu priľahlých oblastí.

► Objavujú sa informácie o svojoľnom napúšťaní Vajnorských rybníkov, je toto prípustné?

Nie, nie je to v žiadnom prípade prípustné. Aj podľa stanoviska Slovenského vodohospodárskeho podniku z januára 2023, ktoré nám bolo zaslané, je svojoľné napúšťanie opustených a zarastených Vajnorských rybníkov bez toho, aby mali jasne definovaného správcu a ďalšie doklady, neprípustné. Na nakladanie s vodami musí mať zodpovedná osoba rozhodnutie z príslušného okresného úradu, v ktorom bude jasne definované množstvo vody, ktoré môžu odobrať a vypúšťať a v akom čase. Bez uvedených rozhodnutí je odber vody z Vajnorského potoka nezákonný. Osoby zodpovedné za napúšťanie sú veľmi aktívne a zakaždým úplne prehradia – odstaví koryto Vajnorského potoka a všetku vodu presmerujú do rybníkov, čím môžu vážne poškodiť ostatných 5 km tohto vodného toku. V utorok 10. januára napríklad zamestnanci podniku odstránili túto prekážku v toku, no vo štvrtok tam už opäť bola nová. V prípade, ak toto neskončí, podáme opakované trestné oznámenie. Zároveň by bolo žiaduce posúdiť a odsúhlasiť technický stav hrádze a ostatných objektov rybníka na bezpečnú prevádzku.

► Rieši sa nelegálny výrub stromov v lokalite?

Áno, zdokumentované podozrenia o neoprávnenom výrube stromov z roku 2022 sme z dôvodu miestnej a vecnej príslušnosti postúpili príslušnému odboru Okresného úradu Bratislava, ktorý je oprávnený v danej veci konať. V prípade zistenia alebo podozrenia z neoprávneného výrubu stromov je potrebné kontaktovať políciu na telefónnom čísle 158 alebo 159, ktorá môže na mieste preveriť, či osoba, ktorá výrub vykonáva, má príslušné povolenie alebo súhlas na výrub drevín.

Chceli by sme apelovať aj na občanov, ak majú informáciu o akejkoľvek nelegálnej aktivite v lokalite, ako je napríklad napúšťanie, vypúšťanie splaškových vôd alebo výrub stromov, aby informovali príslušné zodpovedné orgány. Na Vajnorských rybníkoch by malo záležať nám všetkým a ako spoločnosť nemôžeme tolerovať aktivity, ktoré ničia prírodu a ohrozujú vodné toky. Veľkým problémom v lokalite je aj odpad. K jeho odstraňovaniu bude v spolupráci s aktivistami prispievať aj naša hospodárska správa, o čom vás budeme informovať v ďalších číslach Vajnorských noviniek.

TV Bratislava je tu pre vás už šesťnásť rokov

TV Bratislava je regionálna televízia hlavného mesta SR Bratislavy. Vznikla v roku 2007 po získaní licencie na televízne vysielanie. Je aj najväčšou regionálnou televíziou na Slovensku. Je to slobodné a nezávislé médium a v tomto zmysle vytvára aj svoj obsah. Jej poslaním je byť informátorom, spravodajcom a priateľom všetkých ľudí v hlavnom meste.

Spravodajský servis poskytuje TV Bratislava najmä obyvateľom Bratislavy a celého kraja. Svojím programom sa orientuje najmä na špecifické oblasti, typické pre ľudí z hlavného

mesta: komunálnu politiku, dopravu, výstavbu, životné prostredie, kultúru, umenie a voľnočasové aktivity.

Dôvera ľudí v platformy sociálnych médií klesá, pretože mnohí ich zneužívajú na šírenie dezinformácií. Ľudia potrebujú dôveryhodnosť, nezávislosť a transparentné médiá. Vyváženost informácií a pluralita názorov je povinnosťou zo zákona pre každú televíziu s licenciou. Televízia je všeobecne najdôveryhodnejším médiom (42 %). Zvlášť dôveryhodná je regionálna televízia, pretože pravda sa dá ľahko overiť. Lokálne médiá pestujú identitu, majú integračnú funkciu, prispievajú k uchovávaniu kultúrnych tradícií a pocitu príslušnosti k lokalite. Prispievajú k demokratizácii, pretože sú pre občana dostupné a informačne blízke. Taká je TV Bratislava, ale aj noviny mestskej časti Vajnory.

Za 16 rokov existencie televízia vyrobila, odvysielala a archivovala 4 096 vydaní relácie Metro Dnes, viac ako 14 208 reportáží, viac ako 2 096 diskusných relácií a pozvala do štúdia viac ako 10 000 Bratislavčaniek a Bratislavčanov.

TV Bratislava sa intenzívne venuje aktuálnym témam v meste a jeho obyvateľom ako žiadna iná televízia. Svojimi kompetenciami, prítomnosťou a aktuálnymi televíznymi formátmi ponúka informácie, služby a aj trochu relaxu pre všetkých Bratislavčanov a Bratislavčanky.

TV Bratislava šíri signál prostredníctvom klasických lineárnych sietí a DVB-T. Okrem toho 24 hodín denne streamuje signál na web stránku televízie www.tvba.sk. Na stránke je umiestnený archív všetkých príspevkov do vysielania – služba video on demand. Podľa prieskumu sledovanosti má cca 200 000 pravidelných divákov a cca 40 000 ľudí denne. Pridajte sa k nim aj vy!

Zdroj: tvba.sk

Začínáme s Vajnorským podcastom

Vonline vydaní Vajnorských noviniek a na ďalších internetových platformách pribudol vo februári Vajnorský podcast. Každý mesiac v ňom budeme hovoriť o aktuálnych témach z Vajnora alebo o pohľade na udalosti, ktoré sa samosprávy a našej dediny v meste priamo, ale aj nepriamo dotýkajú. Cieľom je tiež odpovedať na otázky občanov, ktoré nám kladú v našich uliciach, na sociálnych sieťach a komunikačných platformách. V prvom vydaní podcastu sme sa rozprávali so starostom Vajnora Michalom Vlčekom o vzťahu vlády a samosprávy. **Námety a otázky do podcastov môžete posilať aj cez Facebook Dedina v meste, Instagram MČ Bratislava-Vajnory alebo e-mailom na podcast@vajnory.sk**

VAJNORSKÝ PODCAST, SI MÔŽETE VYPOČUŤ PO ZOSNÍMANÍ QR KÓDU S ODKAZOM

Príbehy vajnorského ornamentu (14)

Takmer stratený poklad

Text: Elena Karácsonyová
Snímky: Sylvia Hrdlovičová,
SNM – Múzeum Ľ. Štúra v Modre

Do Vajnorských noviniek spravidla píšem príbehy predmetov ozdobených vajnorským ornamentom, predmetov, ktoré ich majitelia opatrujú s láskou a úctou k svojim predkom, so spomienkou na ich osudy i šikovné ruky. Ten dnešný príbeh je trochu iný.

Rukávce z roku 1922

Nedávno nás oslovila Sylvia Hrdlovičová, kurátorka Múzea Ludovíta Štúra v Modre, s prosbou o spresnenie lokality pôvodu ich krásnej akvizície – zlatom vyšívajúcich rukávčov pochádzajúcich pravdepodobne z Vajnora. Sylviu som s troškou (ale naozaj iba troškou) zúžila späťne kontaktovala, aby som o nich zistila ďalšie informácie na doplnenie svojej dokumentácie vajnorského kroja a ornamentu – a získala som oveľa viac – kontakt na daryňu a zaujímavý príbeh.

Rukávce priniesla na stretnutie vyšívkarkeho spolku **Modranky jak vyšité** pani Lubica Frličková. Bola veľmi starostlivá a veľmi jej záležalo na tom, aby zostali zachované ako celok, aby z nich niekto iba nepovystríhal vyšívky. A „Modrankám“ a neskôr i mne porozprávala o ich osude...

Pani Frličková našla tento krásny kúsok okolo roku 1990 na jednom bratislavskom sídlisku – v kontajneri. Nádherné, zlatom

vyšívajúcich rukávce, datované na vyšívke rokom 1922. Nemali podľa jej slov žiadne poškodenia, kvôli ktorým by nebolo možné ich používať. Neslávne skončili zrejme preto, že ich majitelia nemali pre ne ďalšie využitie. Pani Lubica rukávce zachránila a tridsať rokov jej robili spoločnosť na chalupe, zavesené ako dekorácia interiéru nad kolovrátkom. K Modrankám ich priniesla, aby časom neskončili tam, odkiaľ ich vybrala – v smetiach. Skvelý počín a moja poklona o to väčšia, že ich múzeu darovala bez nároku na finančnú odplatu.

K samotným rukávcom, ktoré minulý rok oslávili storočnicu, iba krátko, ostatné povedie lepšie fotografie. Sú vyšívajúce zlatou a striebornou kovovou niťou na kvalitnom továrenském plátne. Niektoré kontúry vzorov vyšívajúča zvýraznila čiernou farbou, doplnkovou farbou je fialová. Kovové nite boli použité kvalitné, vôbec rokmi nesčernali. Stredový pás vyšívky je ohraničený dvoma linkami retiazkového stehu. Vo vzore okrem tradičných kvetov dominujú „ftáčky a ohľadáci“ – vidíme tu až tri typy vtáčích motívov. Vo vyšívke nájdeme

Detail vyšívky s rokom vyhotovenia

Detail vyšívky

i srdiečka a tradičné „ježíky“. Vzor je výtvare veľmi pekne predkreslený a vyšitý zručnou rukou, detaily sú precízne vypracované. Jednoducho – krásny kúsok, naozaj hodný zachovania.

V rozhovore mi pani Frličková povedala, že napriek tomu, že pracuje v oblasti kultúry, najväčší problém mala „vypátrať“, kam sa obrátiť, keď chce rukávce darovať. Neuspela u zberateľky krojov, v jednej kultúrnej inštitúcii jej dokonca poradili, aby z nich vystrihla vyšívky a použila ich na dekoráciu šiat... Našťastie sa nevzdala a našla Modranky a medzi nimi kurátorku múzea – a rukávce namiesto na smetisko putujú do zbierkového fondu. Zostanú tak v odborných rukách, zachované pre ďalšie generácie.

Z vlastných skúseností viem, že tento príbeh nie je ojedinelý – krojové súčasti či iné textilie neraz skončili a stále končia na smetiskách. Dôvodov je viacero – majitelia ich spravidla zdedili a nevyužívajú ich, nevedia „čo to vôbec je“, textilie sú často poškodené – a je jednoduchšie ich vyhodit ako opraviť. V neposlednom rade majitelia naozaj nevedia, kam sa obrátiť a považujú za komplikované a neefektívne postarať sa o uchovanie týchto predmetov. A nám „folklórne a krojovo pozitívnym“ to trhá srdce. Preto si dovoľím malé osvetové okienko.

Vo všeobecnosti – ak ste nadobudli takéto dedičstvo a nemáte o tieto predmety, kroje, vyšívky, či dokonca poľnohospodárske náradie záujem, nevyhadzujte ich – oslovte najbližšie múzeum alebo kultúrny spo-

lok, kontakt určite nájdete na internetovej stránke obecného či mestského úradu. Alebo sa, najmä v menších obciach, obráťte priamo na obecný úrad. Objektom tradičnej kultúry je vždy najlepšie „doma“, tam, odkiaľ pochádzajú. Najefektívnejšie využitie majú, ak zostanú vo svojom regióne.

—
Ak máte takéto dedičstvo, ktoré pochádza z Vajnora, kontaktujte, prosím, niektorý z kultúrnych spolkov vo Vajnoroch, miestny úrad alebo priamo autorku článku (elena.vianočka@gmail.com). Určite Vám pomôžeme a najmä – budeme sa tešiť, ak sa nám spoločne podarí zachovať čo najviac z našej tradičnej kultúry, z dedičstva našich predkov. Budeme naozaj radi, ak príbehy týchto predmetov budú mať šťastné konce, ako ten dnešný, a neskončia na smetisku (dejín).

Na konci roka sme si uctili vajnorských seniorov

Text: redakcia, **Snímky:** archív

Vianočné obdobie je tým najkrajším v roku. Je to zároveň čas, kedy by sme si mali uctiť tých, ktorým naša spoločnosť tak veľmi veľa dlhuje, a to sú naši seniori. Len niekoľko dní pred minuloročnými Vianocami ich starosta mestskej časti Brati-

slava-Vajnory spoločne so zástupkyňou Soňou Molnárovou pozvali na predvianočnú kapustnicu do vajnorského domu kultúry.

„Je to vlastne prvý raz po dvoch rokoch pandémie, kedy sme sa mohli takto sviatočne stretnúť. Som rád, že sme sa porozprávali a mohli si zaželať krásne a veselé Via-

noce a šťastný nový rok“, povedal starosta Michal Vlček pre Vajnorské novinky.

Mestská časť im chcela takto vyjadriť úctu a vďaka za to, čo pre Vajnory počas svojho života urobili. V našej mestskej časti chceme na ich celoživotnú prácu ďalej nadväzovať a uchovávať tradície našej dediny v meste.

Potulky Bratislavou

Text a snímka:

Ing. Norbert Surányi, člen Via Vitis

Podľa vinárskeho pracovného kalendára sa v mesiaci november vinári, vinohradníci, vincúri a iní huncúti najčastejšie po pivniciach motajú a svoje vínne moky biele, červené či oranžové pomaly chystajú. Veď Vianoce sú za dverami a treba niečo na ten štedrý stôl položiť. A tak sa obraciame, hútame, ako sa bielkovín zbaviť a čo najlepšie víno vyprodukovať. Tí smelší ešte nechávajú bobule vo viniciach odpočívať pre neskorý zber a niektoré červené, ba aj oranžové vína sa ešte veselo kúpu na šupkách.

„Chlapi, a čo si myslíte, príde ten Martin na bielom koni?“ zaznie odniekiaľ z kúta pri prvej nesmelej košťovke mladých vín. „Mohol by, aj keď to počasie nám ukazuje, že ananásy či banány budeme pestovať.“ zaznie fundovaná odpoveď domáceho meteorológa. Pritakávame, ale potom zarezonuje nečakaná poznámka, že najprv by bolo vhodné tie naše mladé vína pánom farárom požehnať, nech je to všetko v tom zemskej aj duchovnej poriadku, keď sme už taká veriaca cháska. Tak, ako sa patrí, všetko sa šikovne zorganizovalo, vína spolkové, aj tie od kamarátov sa komorne zdegustovali a vysvätili za pomoci nášho dôstojného pána Jozefa.

Lenže my sme huncúti a prečo by sme sa len vo Vajnoroch otáčali. Tak sme podiškurovali a prijali sme pozvanie na Festival mladých vín v Bratislave. Veď čo, nie sme horší ako ostatní a dva roky sme sa bez kultúry kvôli tej pliaže v domoch a vinohradoch krčili. „Tak poďme do toho mesta, keď už sme tá dedina v meste!“, zaznelo nesmelé povzbudenie. Niečo sme z tých našich sudov a demižónov do fliaš napratali, „vyšťafovali“ sme sa a s hrdošťou sme naše vína smädňým Bratislavčanom, ba aj cudzincom ponúkli. Nuž veru aj dáky turista zo Španielska sa pristavil a veru aj celú fľašku domov zobral, že vraj dobrota. A tak sa nám pošťastilo okolitých ľudí pohostiť, Vajnorské osúchy poponúkajú a pre istotu aj pánom arcibiskupom Zvolenským naše vína posvätiť, veď človek nikdy nevie. Spokojní a plní dojemov sme sa chystali vrátiť späť do tých našich pivníc, keď nám pošťový holub do uška zahrkútal „Ale chlapi, veď ste vlni na tie vianočné trhy chceli ísť a nedalo sa, tak nech sa páči, teraz môže-

te.“ Nuž, začali sme pripravovať, plánovať, veď ten vinohradnícky kalendár veľa roboty nekáže na december. Ale prečo by sme my len vína ponúkali? Zobrali sme teda aj dáke hrnčeky vajnorským ornamentom pomaľované, všakovaké ozdoby na stromčeky a všeličo, čo nám naši domáci umelci stihli nachystať. Keď prezentovať, tak s plnou parádou. A len na jednom mieste? Stihli sme aj Rómerov dom na tri dni obsadiť, hosťom o našej kultúre porozprávať a dobrého vína naliať.

December je veru dlhý mesiac, no našťastie sa naši pomocníci, čo nám vypo-máhali a okolo hostí sa obracali. Niekedy sa veru aj rad pred tým našim stánkom vytvoril. Vo vzduchu rozvonieval vianočný punč či varené víno. Aj u nás sa dalo niečo drobné pod zub zohnať, ale prečo by sme ponúkali to, čo ostatní? Riadneho chleba

s masťou a cibulou sme štamgastom servirovali, nech vedľa, aký je ten náš vinohradnícky chlebiček. Bolo to ťažké, ale s hrdošťou sme to zvládli. Dni sa míňali rýchlo, až kým sme sa k Vianociam nedopracovali. Stánok sa zatvoril a spokojní sme sa pobrali domov, trochu si odľúknuť a nových síl nabrať.

Prišiel dlho očakávaný koniec roka a začiatok toho nového. Sadli sme si k slávnostným stolom, vyhodnotili naše úspechy či trápenia, ktoré ešte musíme k tomu lepšiemu dotiahnuť. Jedno je isté, nepoľavíme v našej práci, aby sme sa s úsmevom na tvári znovu v tom vinohrade či na veseliciach vídali, a to čo sme získali, v prospech nás všetkých využili. Myslím si, že to bude ďalší dobrý ročník!

Od oberačky po nové víno

Text a snímka:

Doc. Ing. Juraj Ondruška, PhD., predseda spolku

Priatelia, dlhšiu dobu sme nevyužili možnosť publikovať vo Vajnorských novinkách hlavne z dôvodu vyťažnosti, keďže nás aktívnych, ochotných venovať čas záchrane vinohradov, je stále málo. Preto by som rád začal výzvu, ktorú sme opäť publikovali na našom Facebooku.

PROSÍM, ZAPOJTE SA AJ VY!

Naďalej máme v ponuke vinice, ktoré by ste si mohli adoptovať. Stále je množstvo vlastníkov viníc, ktorí ich neponúkli prostredníctvom našej iniciatívy. Stále bojujeme s nedostatkom ochotných dobrovoľníkov zapojiť sa do záchrany viníc. Stále je šanca ďalšie vinice zachrániť. Prosím, neváhajte, teraz je obdobie, kedy treba do jari vinič postríhať, inak sa každým rokom ďalšie z nich stávajú nezachrániteľné! Vajnorské vinohrady zomierajú. Pripojte sa k ich záchrane.

„Adoptujte“ si vinohrad alebo dajte ten svoj do adopcie, aby prežil. Pomôžte pri jednorazových brigádach či iným spôsobom. Zapojte sa a zachráňme spolu, čo sa dá. Plocha vrátených vinohradov je približne 70 ha. Tu nestačí spraviť si zopár PR fotiek a ostrihať jeden „hon“. Preto chceme zapojiť všetkých, ktorí chcú pomôcť. Veríme, že osud vinohradov Vám nie je ľahostajný. Na prevažnej ploche sú v takom stave, že ak sa okamžite nezačne s masívnym obhospodarovaním, staré korene už nebudú možné zachrániť a vinohrady zomrú.

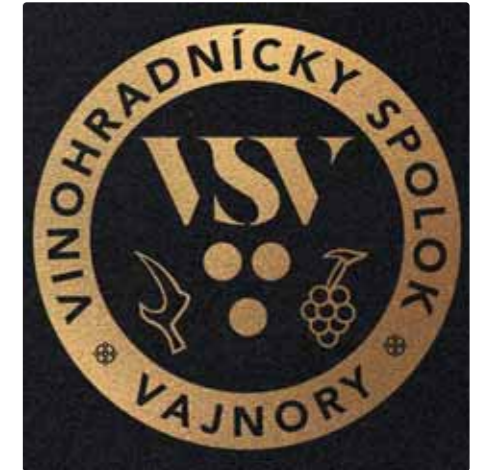
AKO POSTUPOVAŤ, KEĎ CHCEM POMÔCŤ:

Napište mail na vsvajnory@gmail.com Do predmetu (*) správy dajte, prosím, akým spôsobom sa chcete zapojiť:

- * Chcem zachrániť vinohrad **odovzdaním do užívania.**
- * Chcem zachrániť vinohrad **vzatím do užívania.**
- * Chcem zachrániť vinohrad **ako dobrovoľník pri obhospodarovaní.**
- * Chcem zachrániť vinohrad **a pomôcť iným spôsobom.**

Prosím, šírte túto informáciu akýmkoľvek spôsobom aj k tým, ktorí nemajú prístup na internet či Facebook. Čas hrá proti nám. My Vám mailom pošleme ďalšie informácie.

Vráťme sa k titulu „Od oberačky po nové víno“ a stručne si zhrňme zásadné momenty v činnosti VSV od septembrových oberačiek k dnešnému dňu. Máme nové logo, ktoré v sebe zahŕňa charakteristické prvky vajnorského vinohradníctva, stravec hrozna, vinohradnícky nožík a vinohradnícku ružu. Vidíte ich tam? Naše minuloročné víno, ročník 2021, ste mali možnosť ochutnať aj na Vajnorských dožinkách a hodoch i na dušičkovej zábave s raperom Majseľom. Ale čo sprevádzalo príbeh nového ročníka z hrozna dopestovaného v roku 2022? Nebudem podrobne rozoberať technologické operácie spracovania hrozna, pretože na to nie je priestor. Treba len zdôrazniť, že sa snažíme využiť moderné metódy v podmienkach malovinnárstva. Chceli sme ukázať, že sa dá urobiť kvalitné moderné víno aj v „tradičnej“ vajnorskej pivnici pod rodinným domom. A skutočne sa nám to podarilo. Víno 2022 sa začalo zhmotňovať sériou oberačiek v septembri, kedy sa rozbehol kolotoč spracovania hrozna a neskôr krášlenia vína. Náš burčiak mal obrovský úspech a už na Katarínskej zábave 26. 11. 2022 sme predstavili mladý Müller 2022.. K dispozícii bola aj Pesecká leánka 2021 a Cuvé 2021 z našej vinice. Náš spolok je oficiálne registrovaný ako pestovateľ hrozna a výrobca vína. Tomu predchádzala modernizácia našej pivnice s kapacitou viac ako 3 500 l. Pre registráciu sme museli splniť prísne hygienické a technologické normy, s čím boli spojené značné investície do vybavenia a úpravy priestorov. Kúpili sme nové nerezové nádoby, mlynček s odstopkovačom, filtračnú techniku, techniku na plnenie fliaš, parný generátor, vybavenie na analýzy a svojpomocné rozbery, vybavenie na chladenie, čiže riadené kvasenie,

Nové logo spolku, Doc. Ing. Juraj Ondruška, PhD.

a množstvo ďalších drobností. Prostriedky sme získali vďaka spolupráci so sponzormi a z vlastných príspevkov od členov, no stále bojujeme s ich nedostatkom. Aj preto sme tento rok požiadali MČ o podporu plánovaných aktivít spolku v roku 2023, ktoré nám neprinášajú finančný zisk, ale v rámci života MČ poskytujú celospoločenskú službu, či už pri podpore zachovania vinohradníckej tradície vo Vajnoroch, vzdelávania, práce s mládežou, alebo pri spolupráci na podujatiach mestskej časti.

Ak máte záujem ochutnať naše vína, neváhajte nás kontaktovať.

—
Viac fotografií a aktuálne informácie zverejňujeme hlavne na našom Facebooku www.facebook.com/vsvajnory a na web stránke www.vsv-vinohradnickyspolokvajnory.sk

Naše prvé vína fľaškované v tomto roku

Katarínska zábava, prezentovanie našich vín.

CrossFit - nekonečne variabilný, funkčný tréning

Popiska

Text: Andrej Kukučka, **Snímka:** archív

Červenú halu Hangair, ktorá sa nachádza hneď vedľa vajnorského nákupného centra Vajnoria, pozná takmer každý Vajnórak. Služi najmä deťom, ktoré v nej môžu rozvíjať svoje gymnastické zručnosti, bláznit sa na trampolínach či v skateparku. Od samého začiatku sa v hale nachádza aj funkčná telocvičňa, ktorá však nenaplnila svoj potenciál.

Od 12. 9. 2022 to už ale neplatí. Manželia Kukučkovci sa po dlhoročnej skúsenosti v CrossFitovej oblasti rozhodli si spomínaný priestor prenajať. Na ploche cca 150 m štvorcových si otvorili tzv. CrossFit Box (čítaj krosfit box), a keďže sa priestor nachádza pri starom vajnorskom letisku, pomenovali ho CrossFit Runway (čítaj krosfit ranvej).

CrossFit je koncept nekonečne variabilného, funkčného tréningu vykonávaného v relatívne vysokej intenzite. Miešajú sa v ňom prvky gymnastiky, vzpierania a tzv. kardia

(beh, bicykel, veslovací trenažér). Bol vytvorený ako všeobecná pohybová príprava, ktorej špecializáciou je nešpecializovať sa. Je určený pre bežnú populáciu, ale vďaka spôsobu, akým bola táto metodológia vytvorená, je vhodná pre kohokoľvek bez ohľadu na úroveň fyzickej zdatnosti. Pokojne sa na jednom skupinovom tréningu môže stretnúť profesionálny športovec i úplný začiatočník.

Celá hodina sa odvíja od hlavnej náplne tréningu. Jednotlivé cviky sa v reálnom čase individuálne prispôbujú fyzickej úrovni jednotlivca. Môže to byť napr. upravený počet opakovaní, ktoré je treba zvládnuť alebo intenzita tréningu.

Tento nástroj sa v CrossFitte nazýva škálovanie a umožňuje, aby na tom istom tréningu bola napr. pani Vierka, ročník narodenia 1963, spolu so slovenským futbalovým reprezentantom Ivanom narodeným v roku 1993, a pritom obaja majú plnohodnotný tréning.

Tiež umožňuje zúčastniť sa na rovnakom tréningu aj ľuďom s rôznymi zraneniami alebo obmedzeniami v pohybe, ako napr. boľavé kolenná, chrbát, rameno a pod.

Keď sa k tomu pridá ešte aj sila kolektívu, ktorý sa v CrossFit Runway za 5 mesiacov od otvorenia vytvoril, vznikne silná, ba priam až návyková kombinácia.

Preto ak chceš CrossFit vyskúšať, navštív stránku crossfitrunway.sk a pár kliknutiami sa prihlás na tréning. Príd sa presvedčiť, že CrossFit je naozaj pre každého.

Knižné tipy pre deti a rodičov

Text: Helena Paulenová, **Snímka:** archív vydavateľstva Absynt

Dnes to bude ponuka kníh pre dospelých čitateľov, ktoré už niekoľko rokov vydáva úspešné vydavateľstvo Absynt.

Vajnorská knižnica vlastní už viac ako dvadsať kníh a mnohí naši čitatelia ich dobre poznajú. Jednou z ostatných je titul Najbohatší muž všetkých čias, ktorého autorom je americký novinár Greg Steinmetz, a vďaka prekladu publicistu Samuela Marca obohatil aj vajnorskú knižnicu. Kto vlastne bol Rockefeller obdobia renesancie, sa dozvieme v strhujúcom príbehu o živote a dobe, v ktorej tento génius žil. V knihe nájdeme humor, hlboké vedomosti, pútavý príbeh. Čisté potešenie z čítania.

Zimná údržba ciest, chodníkov a verejných priestranstiev vo Vajnoroch

Text a snímka: redakcia

Hovoríme s vedúcim hospodárskej správy Miestneho úradu mestskej časti Bratislava – Vajnory Ivanom Görcsom

► **V zimnom období prichádza od občanov mnoho podnetov týkajúcich sa údržby ciest a verejných priestranstiev v našej mestskej časti. Kde všade ju miestna časť vykonáva?**

Zimná údržba vo Vajnoroch sa vykonáva na cestách, chodníkoch a verejných priestranstvách vo Vajnoroch, ktoré sú zverené mestskej časti, alebo sú v jej majetku. Treba si uvedomiť základné rozdelenie, ktoré vo Vajnoroch máme a z ktorého vyplýva zodpovednosť za údržbu. Magistrátne komunikácie v správe hlavného mesta Bratislavy sú vo všeobecnosti cesty, po ktorých vedú trasy MHD, alebo sú určené ako obchádzkové trasy MHD spolu s príslušnými chodníkmi a verejnými priestranstvami (trávniky, kríky, stromy). Ide o ulice Rybníchnú, Roľnícku, Pri Starom letisku, Čierny chodník, Príjazdnu ulicu, Ulicu pri mlyne, Osloboditeľskú, Baničovu a Dorasteneckú. (Mapka – zelenou farbou).

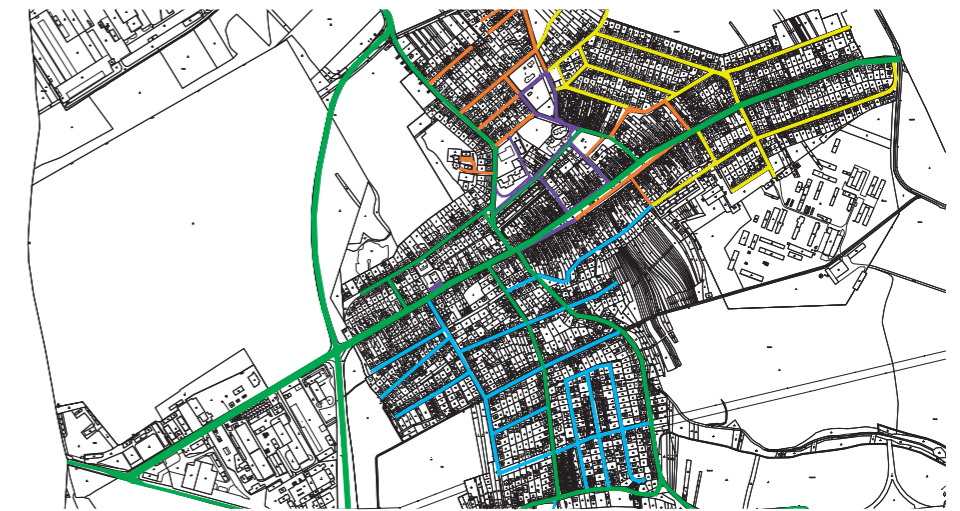
► **Za ktoré zodpovedá mestská časť?**

Vajnorské komunikácie sú takmer všetky asfaltové cesty, rovnako asfaltové a dláždené chodníky a verejné priestranstvá vo vnútorných Vajnoroch, cesta od ulice Na Pántoch po Rybníchnú a chodník od SOŠ elektrotechnického Rybníchná 59 po Rybníchnú pri pumpe Tanker. (Mapka mimo zelenej farby a nevyznačených). Potom sú tu ešte komunikácie, ktoré by sme mohli označiť za nezaranené, majetkovo nevysporiadané, väčšinou ide o nespevnené alebo čiastočne spevnené komunikácie (Za humnami, Nad Váľkom, časť ulice Pod Váľkom, cesta od ulice Na doline, spojnice medzi Tomanovou, Zbrodmi a Tibenského).

► **Sú aj výnimky zo zimnej údržby?**

Zo zimnej údržby je vyňatá komunikácia Na doline, a to v úseku od mostíka po koniec pri Kujovičove, ako aj komunikácie v rekreačnej oblasti pri Vajnorských jazerách. Nevykonáva sa ani údržba cyklotrás a cyklokoridorov a zo zimnej údržby v mestskej časti Bratislava-Vajnory sú vyňaté chodníky v miestnych parkoch. Zimná údržba sa nevykonáva ani na chodníkoch, ktorých šírka je menšia ako 70 cm. V prípade, že sa na chodníkoch nachádzajú prekážky (rozkopávky, rôznych materiálov, zaparkované autá), zimná údržba sa nevykonáva.

► **Ako je zabezpečené odhŕňanie ciest v správe mestskej časti?**

Plán zimnej údržby

Zabezpečenie údržby ciest v dĺžke cca 13 km sa vo Vajnoroch vykonáva prostredníctvom zmluvného partnera, odhŕňaním a posypom podľa aktuálnej potreby na základe telefonického spresnenia.

► **Ako je to s chodníkmi?**

Zabezpečenie schodnosti chodníkov vo vlastníctve alebo v správe mestskej časti Bratislava-Vajnory a vybraných chodníkov a ostatných verejných priestranstiev sa vykonáva v prípade, ak priemerná vrstva snehu presiahne 2 cm a teplota je nižšia ako 0 °C. Vykonáva sa použitím malej mechanizácie a vo väčšine prípadov ručne. Mestská časť Bratislava-Vajnory vykonáva činnosti na zabezpečenie zimnej údržby na chodníkoch a verejných priestranstvách v správe mestskej časti Bratislava Vajnory (ďalej iba chodníkoch) spravidla do jednej hodiny po ukončení sneženia, v čase od 06.00 hod. ránej do 21.00 hod. večernej. V sobotu a nedeľu v čase od 7,00 do 20,00. Chodníky vo vlastníctve alebo v správe mestskej časti Bratislava-Vajnory sú rozdelené podľa stupňa dôležitosti na zóny, ktoré sú určené podľa predpokladanej intenzity pohybu osôb. Podľa tohto sa určuje poradie a termíny zimnej údržby.

Mestská časť Vajnory vykonáva prostredníctvom zamestnancov hospodárskej správy v počte 6–7 pracovníkov zimnú údržbu chodníkov vo Vajnoroch s plochou cca 28 700 m². K dispozícii máme viacúčelové komunálne vozidlo HAKO, viacúčelovú pracovnú zostavu Vari, motorovú metlu Stiga, malotraktor Mitsubishi s radlicou a pre prípad veľkého množstva snehu snehovú frézu Stiga.

► **Čo v prípade, keď je jasné, že napadne napríklad len centimeter snehu, ktorý sa následne okamžite roztopí a nespôsobí žiadne podstatné problémy?**

Pri výkone zimnej údržby je potrebné zohľadniť nielen výskyt sneženia vo Vajnoroch, ale aj ekonomickú a ekologickú stránku. Ak napadne cez víkend poprašok snehu, je teplota nad 0 stupňov a je vysoký predpoklad, že sneh zmizne počas niekoľkých hodín, je mrhaním prostriedkov zvolávať pracovníkov na odhŕňanie a soľenie ciest a chodníkov. Nepretržitá a priebežná údržba ciest, chodníkov a verejných priestranstiev sa vykonáva v prípade dlhotrvajúceho (viac dní) nepretržitého alebo intenzívneho sneženia, ktoré sa dá považovať za mimoriadne, až kalamitné.

► **Túto zimu nie je v prevádzke ľadová plocha, aké sú hlavné dôvody?**

Samosprávy sa podobne ako iné inštitúcie a domácnosti na Slovensku nachádzajú v neľahkej ekonomickej situácii, spôsobenej vládnymi redukciami príjmov samospráv, vysokou infláciou a energetickou krízou. Šetrenie financiami a energiami je preto nevyhnutné. Snažíme sa o to, aby v prvom rade fungovali základné služby pre občanov, aby sa to v nijakom prípade nedotklo škôl a školských zariadení, zimnej údržby a ďalších základných služieb. Prevádzka ľadovej plochy stojí mestskú časť v závislosti od dĺžky prevádzky a poveternostných vplyvov mesačne približne 40 tisíc eur, ktoré sú viac potrebné v iných životne dôležitých oblastiach. Navyše, technológia ľadovej plochy je vzhľadom k jej veku morálne zastaraná a energeticky neefektívna. Za týchto okolností sa vedenie mestskej časti rozhodlo prijať neľahké rozhodnutie a ľadovú plochu tento rok neotvoriť. Vôbec nás to neteší a veríme, že budúcu zimu už budú ceny energií stabilizované, ekonomické ukazovatele priaznivejšie a miesto a ľadovú plochu si budeme môcť znova do sýtosti užiť.

Mikuláš Sivý: Na vajnorskom Dennom tanečnom tábore s Lúčnicou si pripravujeme tanečníkov i divákov

Deti sú ideálny prostriedok na šírenie kultúry

Text: Stanislav Bachleda
Snímky: archív

Dom kultúry Vajnory v bezprostrednej blízkosti príjemného Parku pod lipami je známy nielen v tejto mestskej časti Bratislavy, ale dnes už aj na celom Slovensku vďaka rôznorodosti realizovaných podujatí. Dôležitou osobou v tejto činnosti je pán Mikuláš Sivý, zodpovedný za jeho náplň a obsah činnosti. Okrem toho je umeleckým vedúcim tanca Umeleckého súboru Lúčnica, ktorý poskytol nielen svoje meno, ale aj pomoc pri realizácii zaujímavého podujatia, o ktorom sa budeme s ním rozprávať. Samozrejme, nielen o ňom.

Najprv však niekoľko údajov z jeho umeleckého života: vyštudoval pedagogiku ľudového tanca na Vysokej škole múzických umení v Bratislave, krátko bol členom folklórneho súboru Ekonóm, od roku 1988 bol členom a sólistom tanečného súboru Lúčnica a asistentom choreografa Štefana Nosáľa, priebežne tanečným pedagógom, v rokoch 1993–94 bol účastníkom angažmán v tanečnej šou v Japonsku a počnúc rokom 2017 je umeleckým vedúcim tanečného súboru Lúčnica. V tejto pozícii zotráva do súčasnosti.

› Kedy ste prišli do Vajnor?

Do Vajnor som prišiel v roku 2000, keď som tu kúpil pozemok, resp. starší dom v spoločnom dvore a v roku 2002 som sa sem nastahoval. Vajnory mi však boli blízke už dávno predtým, nakoľko tu môj otec Mikuláš Sivý st. pôsobil v oblasti kultúry a založil a viedol vo Vajnoroch detský folklórny súbor Vajnoračik. Keď nám v roku 2014 doslova pred oknami rástol nový kultúrny stánok, a ja sa celý život pohybujem v oblasti kultúry, prirodzene som sa zaujímal o dianie a o to, ako bude nový kultúr-

Mikuláš Sivý

ny dom fungovať. Zašiel som na miestny úrad spýtať sa, akú majú predstavu o jeho činnosti. V tom čase na miestnom úrade hľadali možnosti, kto by kultúrny dom riadil a zabezpečoval jeho chod. Ponúkol som svoju spoluprácu a za týmto účelom sme zriadili firmu, Kultúra s. r. o., s ktorou sme sa zapojili do výberového konania.

› Aká bola vaša predstava o koncepcii činnosti a jej realizácii?

Pravdu povediac, nevedel som úplne detailne do čoho pôjdeme, lebo tu boli aj pre mňa niektoré nové témy, ale zžili sme sa s tým a dodnes sa usilujeme udržať činnosť na takej úrovni, ktorá zodpovedá súčasným i tunajším požiadavkám.

› Keď sa spomína vedenie kultúrneho domu, hovoria o vás ako o riaditeľovi. Je to presné?

V podstate som správca kultúrneho domu a ako firma zabezpečujeme všetky potrebné funkcie, od riaditeľa až po vrátnika. Primárne máme na starosti všetky

pravidelné a jednorazové akcie, ktoré sa organizujú v sálach domu kultúry a zabezpečujeme ich ako firma od obhliadky, cez administratívu, realizáciu až po odovzdanie priestorov po akcii. Podujatia, ktoré sa konajú v réžii mestskej časti, zabezpečuje miestny úrad, konkrétne oddelenie kultúry. Pre nás z toho vyplýva koordinačná činnosť.

› Z toho vyplýva, že sa v ňom konajú nielen podujatia v spolupráci s miestnym úradom, ale je možné predpokladať, že si toto zariadenie objednávajú a prenajímajú aj iné organizácie či firmy. Mojou úlohou je najmä zabezpečovanie akcií mimo pôsobnosti miestneho úradu. Sú to kultúrne a spoločenské podujatia, ako plesy, svadobné hostiny, stužkové slávnosti, súťaže, prehliadky, prednášky a iné verejné alebo súkromné akcie, na ktoré si záujemcovia prenajmú priestor. A druhá časť sú potom pravidelné krúžky a kurzy, ktoré prebiehajú v sálach. Takto sa získavajú prostriedky aj mimo rozpočtu úradu,

Popiska

ktoré idú do Vajnorskej podpornej spoločnosti, tá spätne dotuje, resp. poskytuje priestor na činnosť viacerým miestnym spolkom a organizáciám, ktoré majú v kultúrnom dome svoj priestor a rezervované časy v sálach na svoju činnosť.

› O ktoré organizácie ide?

Tunajšiu klubovňu využíva napríklad Jednota dôchodcov, Senior klub, členovia Pozemkového spoločenstva, v sálach navštevuje Vajnorský okrásľovaci spolok, Podobenka z Vajnor, Vajnorská dychovka a priestory na svoje podujatia využívajú aj vajnorská základná a materská škola.

› Kto je zriaďovateľom Vajnorskej podpornej spoločnosti?

Je to dcérska spoločnosť mestskej časti Bratislava-Vajnory.

› Ako by ste charakterizovali váš systém realizácie podujatí?

V prvom rade, pochopiteľne, uprednostňujeme celoročné podujatia plánované mestskou časťou, teda pracovníkmi miestneho úradu. Koordinácia býva približne v októbri. Výhodou je, že tieto podujatia sa zväčša cyklicky opakujú a vieme s nimi počítať vopred. Je to napríklad Reprezentačný ples mestskej časti, Kvetná nedeľa, Deň úcty k starším, Deň učiteľov, festival folklórnych súborov a ochotníckych divadiel Vajnorský šíráček, Deň detí, Kultúrne leto, Vajnorské dožinky, Hody, Martinská zábava, Katarínska zábava, Mikuláš, Vianoce, atď. Sú to ťažiskové podujatia, ktoré majú zväčša svoje pevné termíny konania a medzi ne sa snažíme vsúvať ostatné.

› Miestni obyvatelia poznajú tunajšie aktivity, ale predpokladajme, že Vajnor-

ské novinky sa dostanú do rúk aj iným čitateľom. Aké sú ďalšie podujatia?

Sezóna sa začína tradične vajnorským Reprezentačným plesom, ktorý mal tohto roku svoj osemnásť ročník. Nebyť korony, bol by to už dvadsiaty. Pokračuje to Fašiangovou veselnicou. Na istý čas sa činnosť pre pôstne obdobie utlmí, aj keď nie celkom, lebo nie všetky akcie sú len tohto typu. Ale po Veľkej noci sa to opäť rozbieha, najmä činnosťou miestnych spolkov, napríklad Podobenky z Vajnor, ktorá má okrem svojho detského súboru rad ďalších aktivít. V kultúrnom dome naši svoj priestor i kluby spoločenských tancovcov Gala Dance Club a Dance Passion Bratislava. Interklub Bratislava tu každoročne usporadúva v spolupráci s mestskou časťou tanečnú súťaž Vajnorský ta-

nečný pohár. Pôsobí tu aj tanečná škola a tanečná skupina Tribaladía, ďalej balet pre deti, joga, výstavy a iné aktivity. Sídlí tu aj miestna knižnica obľúbená medzi mladými ľuďmi, tiež základná umelecká škola, jazyková škola, detský klub. Kultúrny dom takto žije a slúži verejnosti.

› Je známe, že veková skupina približne od 10 do 16 rokov i viac, nejaví veľký záujem o účasť na kultúrnych aktivitách, na rozdiel od športu, napríklad futbalu...

...je pravda, že mladých ľudí vidno viac pri športe ako pri kultúre, ale napriek tomu sú deti, ktoré sa aj v tomto veku venujú umeniu v rámci základnej umeleckej školy, ale skúsenosť máme aj z letných tanečných táborov, lebo aj v tomto veku deti tancujú v súboroch alebo hrajú na nejakom hudobnom nástroji. Zaujímavosťou v priestoroch domu kultúry je aj keramická dielňa s elektrickou vypaľovacou pecou, kde sa vyrába keramika pre Vajnory a o ktorej by sa dalo možno uvažovať aj ako o prostriedku záujmu mládeže. Radi by sme sa v budúcnosti zamerali aj na túto vekovú skupinu a pripravili pre deti v priestoroch domu kultúry viac možností kurzov a krúžkov.

› S príchodom prázdnin sa väčšina zariadení v lete zatvára. Ako je to u vás, aké podujatia robíte?

Ako som už spomínal, náš priestor slúži ako záložný aj pre podujatia vajnorského Kultúrneho leta, ktoré sa konajú vonku. Tiež bývajú požiadavky na svadby a v činnosti pokračujú aj niektoré tanečné kluby a tiež miestne spolky, ktoré sa aj v lete zúčastňujú rôznych podujatí alebo festivalov, a tak podľa potreby v priestoroch navštevujú program. Ale je pravda, že v lete sú sály voľnejšie, neprebiehajú detské krúž-

Popiska

Popiska

ky, a to nás hneď v prvom roku fungovania viedlo k tomu, že sme rozmyšľali, ako nevyužitý priestor počas letných prázdnin obsadiť. Zrodila sa myšlienka konania prázdninových táborov, a keďže pôsobím v Lúčnici ako umelecký vedúci tanca, spojil som potenciál tohto priestoru s možnosťou prilákať k tancu a folklóru deti prostredníctvom Lúčnice. Tak vznikol vajnorový Denný tanečný tábor s Lúčnicou.

► **Aké sú podmienky účasti pre deti? Je to triedené na vekové kategórie a určité iba pre deti obyvateľov Vajnora?**

Prvý tábor – začali sme pred ôsmimi rokmi – trval týždeň, lebo sme začali neskôr ako sme predpokladali a nevedeli sme, aký bude záujem. Lenže stalo sa, že záujem bol od prvého ročníka enormný a podujatie sa tu udomácnilo natoľko, že tábor robíme každoročne v štyroch turnusoch, čo predstavuje celé štyri týždne. Dva turnusy bývajú pre deti od 7 do 12 rokov a jeden alebo dva týždne robievame pre staršie deti zo súborov. Prihlásiť sa môžu deti z Vajnora, ale bežne sa do tábora hlásia aj deti z okolitých miest, dokonca i z väčšej diaľky.

► **Tábor organizuje miestny úrad, alebo nejaká organizácia?**

Denný tábor s Lúčnicou organizuje a realizuje občianske združenie Tanečná škola profesora Štefana Nosáľa v spolupráci s Umeleckým súborom Lúčnica. Cítíme však podporu a ústretovosť aj zo strany miestnej časti. Snažíme sa do programu zapájať viaceré vajnorové spolky, tu sídlia firmy, miestnych umelcov a ďalšie osobnosti. Program tábora je okrem tanca postavený aj na folklórnych tradíciách z Vajnora. Využívame tiež bohaté možnosti na programy

v okolí domu kultúry, či už sú to exkurzie na družstve, mali sme výtvarné dielne v galérii Typo&Ars na Roľníckej ulici, spolupracujeme, samozrejme, s miestnym spolkom Podobenka z Vajnora, s ktorým robíme prehliadku Vajnorského ľudového domu, ukážku vajnorského čepčenia nevesty a školu ľudových tradícií, kam si pozývame aj ľudových výrobcov z dreva, šúpolia, remeselníkov, drotárov z ULUVU. Tunajší známy folklorista a multiinstrumentalista Igor Hraško nám prídje vždy predviesť vystúpenie s ukážkami hry na rôznych nástrojoch aj s priblížením zaujímavosti o nich. Spolupracujeme aj s kaviarňou Prešík, ktorá má prevádzku v budove domu kultúry. Snažíme sa, aby to bolo pestré, obsažné a zaujímavé. A užitočné.

► **Spomínali ste veľký záujem, ale aj obmedzenú kapacitu. Ako riešite túto situáciu?**

Prihlásených detí máme vždy veľa, ale my môžeme zvládnuť len dvesto – teda len päťdesiat detí týždenne. Predpokladáme, že sa na nás niektorí rodičia aj hnevajú, že ich deti nevyberieme, ale nie je v našich možnostiach tábor kapacitne rozšíriť. Tohto roku bude pravdepodobne situácia ešte horšia, budeme mať len tri turnusy, lebo s Lúčnicou máme obsadený celý august a ja musím rešpektovať aj požiadavky svojho zamestnávateľa. Navyše počas táborov ako lektori pôsobia aj pedagógovia a tanečníci z Lúčnice, takže sme limitovaní aj touto skutočnosťou.

► **Čo obsahuje taký týždeň tábora?**

Snažíme sa dať deťom širšiu paletu poznania folklóru. Nie je to však len o Lúčnici, aj keď ich záujem je nepochybne určovaný popularitou tohto telesa, ale približujeme

im, prečo sú tance také, aké sú, zvyky, prečo sú súčasťou ľudových zvykov remeslá, ktoré sa v tancoch nachádzajú. Takto sa dostávame ku koreňom ľudového umenia, aby deti pochopili zmysel ľudového prejavu ako súčasť kultúry národa, súčasťou ktorého sú napríklad folklórne festivaly, prečo sa konajú, prečo majú vysokú návštevnosť a napokon aj prečo je slovenské ľudové umenie populárne aj v zahraničí. Ale okrem nácvikov a vyučovania pripravujeme pre deti aj ďalšie aktivity, napríklad prizvali sme si Bubnovú školu, ktorá prišla s pol stovkou bubnov, lebo pochopenie funkcie rytmu a rozvoja rytmického ctenia má tiež dôležitú úlohu.

► **Dominantnou súčasťou sú nepochybne ľudové zvyky a ich formy. Požadujú mladí ľudia aj iné prejavy, modernejšie?**

Ale áno, a my to s pochopením prijímame, navyše keď človek vidí a cíti, že sa veľmi intenzívne zaujímajú a chcú sa dozvedieť čo najviac. Je to potešujúce, lebo snaha získať nové vedomosti a poznatky je pre ne typická. Vtedy sa s nimi aj dobre pracuje.

► **Ako je možné, že to má celoslovenský dosah?**

Meno Lúčnica je zvučné po celom Slovensku. Počas táborov tu máme deti – približne 20–30 % – takmer zo všetkých regiónov Slovenska, aj keď základ tvoria deti z Vajnora, Modry, Pezinka a, samozrejme, z Bratislavy. Rodičia si zabezpečia ubytovanie v Bratislave alebo v blízkom okolí, prípadne tu majú príbuzných, známych. Ráno ich na denný tábor privezú, večer si ich zoberú. Takto má toto podujatie celoslovenský ráz. Účastníci táborov si prinášajú zo svojich regiónov aj kroje, a takto získavajú vedomosti o rozličnostiach jednotlivých oblastí. Je to zároveň vzájomné spoznávanie sa nielen osobne, ale aj spoznávanie typických črt Slovenska. Rád pripomeniem aj to, že niekoľkí účastníci táborov sa stali aj členmi tanečného súboru Lúčnica. Deti sú najlepší materiál na rozvoj kultúrneho diania a aj keď si nepripravíme tanečníkov, vychováme si divákov a obdivovateľov Lúčnice. Ony potom privedú na naše vystúpenia svojich rodičov i starých rodičov. Je to akýsi obojstranný osvetový proces.

Vajnory sú aj v tomto osobité. Nepochybne má na tom, okrem miesta konania, zásluhu aj meno Lúčnice, ale jedno nevyučuje druhé, naopak, dopĺňajú sa, čo prináša mnohostranný úžitok. Dôležité je však najmä to, že starosta Michal Vlček, celé vedenie mestskej časti, teda miestny úrad i poslanci takéto aktivity širšieho významu a pôsobnosti podporujú.

Slovenky žnú úspechy v zahraničí

Text: Igor Roy

Snímky: archív Márie Feketeovej a Jany Jurčenko

Rodáčka z Vajnora, dcéra významnej ľudovej umelkyne Márie Brunclíkovej, pani Mária Feketeová, zdedila mnoho umeleckého talentu po svojej mamine a zdá sa, že to predurčilo jej životné poslanie i jej pracovnú kariéru. Vyštudovala Školu umeleckého priemyslu (ŠUP), stala sa úspešnou a vyhľadávanou výtvarníčkou a dizajnérou. Jej šperky a korunky zdobili „missky“ a získala i mnoho ocenení (rozhovor s Máriou Feketeovou sme Vám priniesli vo Vajnorských novinkách č. 3–4 2021).

Tentoraz si pre prestížne ocenenie zaletela do talianskej Florencie, kde sa v Divadle Tuscan Hall konal 18. decembra 2022 slávnostný gala večer a Technická porota Európskej ceny „St. OSCAR della Moda“ udelila výtvarníčke Márii Feketeovej za luxusné šperky zlatú sošku. A vskutku zaslúžene.

► **Majka, ako vnímaš toto ocenenie?**

Je pre mňa nesmiernou čťou, že sa môžem pochváliť týmto prestížnym ocenením európskeho formátu. Vnímam to ako pozitívnu spätnú väzbu na moju prácu a ďakujem za prejavenú dôveru.

► **Dá sa povedať, že takáto cena Ťa zväzuje ešte k dokonalejším šperkom?**

Ak chcete niečo vytvoriť vlastnou silou a rukami, nemôže to byť príliš náročné. Myslím tým, že to musí byť pre mňa vyrobiteľné. A to aj vtedy, keď sa snažím o ten najdokonalejší šperk. Pretože i ručná výroba má isté limity. Veľmi dôležitou stránkou veci je aj nutnosť zvažovať ďalšie faktory, akými sú materiál, forma, cena, réžia... atď. A čo sa týka toho „záväzku“ vo vašej otázke... Samozrejme, vždy sa chcem posunúť ďalej... no... aspoň sa o to stále snažím.

► **Čo Ťa pri tvorbe šperkov inšpiruje?**

Ťažko povedať. Myslím, že je veľa faktorov a podnetov v živote, ktoré ma inšpirujú a „nakopnú“ moju predstavu. Príkladom môže byť posledná zadaná téma,

na základe ktorej sme s Jankou Jurčenkou vytvorili vlastnú kolekciu. Prezentovali sme ju na gala večere odovzdávania spomínaných Oscarov vo Florencii. Téma znela História prepojená so súčasnosťou, Jankina kolekcia večerných rób symbolizovala súčasnosť, moje korunky a náušnice históriu.

Majka si určite z Talianska priniesla na Slovensko krásny vianočný darček. Verím, že týchto jej úspechov bude čoraz viac. Veď len pre pripomenutie, Majkinu domácnosť už jedna taká soška, ale v striebre, zdobí.

Mária Feketeová do talianskej Florencie však neletela sama. Prestížne ocenenie „St. OSCAR della Moda“ v striebre udelila porota aj módnej návrhárke a dizajnerke Jane Jurčenko, ktorá bola zo začiatku voči pozvaniu skeptická: „Nemám dobrú skúsenosť so spoločenskými akciami v Taliansku, tak som bola opatrná. V tom čase sa mi ozvala výtvarníčka Mária Feketeová, keďže sa od organizátorov dozvedela o mojej nominácii i o mojom odmietnutí. A keďže sa s Máriou vďaka našej spolupráci poznáme, presviedčala ma, že takáto ponuka sa neodmieta... za čo som jej spätne veľmi vďačná, pomohla mi aj organizačne. „Bombardovala“ ma tele-

Mária Feketeová

fonáťmi, pokiaľ som nepovedala ÁNO. Spolu sme vytvorili kolekciu modelov a honosných šperkov, ktoré sme počas gala večera vo Florencii prezentovali a obe sme si odniesli ocenenie. Do poslednej chvíle som neverila, že je to pravda“ opisala návrhárka s nadšením svoje pocity na sociálnej sieti.

Zážitky z našej škôlky

Text: Alexandra Pavlíkova,
Andrea Navrátilová
Snímky: Archív

Naša škôlka tento rok v septembrový čas opäť privítala všetky detičky. S radosťou sme otvorili brány nielen našim minuloročným škôlkárom, ale aj novým detičkám, ktoré medzi nás prišli úplne prvýkrát. Chceme, aby naša škôlka bola pre deti nielen miestom, kde sa naučia veľa nových vecí, ale aj prostredím, kde sa zabávajú a zároveň učia, kde sú spontánne, šťastné a ľúbené, miestom, kam sa každé ráno tešia. Preto sa im snažíme zabezpečiť veľa doplnkových zábavných edukačných aktivít.

Začiatok školského roka sme začali veselo a smelo tým, čo je nám najprirodzenejšie – pohybom. Na kolieskach proti rakovine, ktorú organizoval Miestny úrad Bratislava Vajnory, deti rôznymi pohybovými aktivitami, tancom, spevom smiechom a dobrou náladou podporili za pomoci animátorov a starostu našej mestskej časti toto skvelé podujatie, ktorého cieľom bolo uvedomenie si, aký je pohyb pre naše zdravie veľmi dôležitý. V Materskej škole Koniarkova sme pokračovali divadielkom BUM-BÁC, ktoré nám zahralo marionetové predstavenie známej rozprávky **Kocúr v čižmách**. Deti z EP navštívilo **Divadlo na hojdačke** so svojím predstavením **Na Zemi dobre mi**. Deti chápali obrovský význam starostlivosti o našu planétu, o ktorú sa musíme starať a neznečisťovať ju.

V októbri Materskú školu Koniarkova navštívilo divadlo Agapé s predstavením **Rozprávkový autobus**, ktorý zobral deti na výlet po celom svete. Navštívili Paríž, kde mali módnu prehliadku, Hollywood, tu sa zahrali na hercov a docestovali až do Afriky, ktorá im ukázala pravé safari. Počas predstavenia si deti zatancovali, zaspievali, niečo nové sa naučili.

V ďalší teplý jesenný deň sa všetky triedy našej MŠ vybrali na turistickú vychádzku do národnej prírodnej rezervácie Šúr. Každá trieda si trasu prispôbila tak, aby ju všetky deti hravo zvládli, a tie, ktoré ktorým sa to podarilo, prešli až k šúrskej jazeru, kde sa posilnili dobrotami od rodičov. Počas vychádzky sme pozorovali krásy Šúru, poznávali sme rôzne plody, stromy, ktoré sme videli po ceste, zvieratká, ktorých je tu neúrekom.

Medzitým ako sme sa pripravovali na Halloween, predškolským triedam na Koniarkovej prišla predstaviť environmentálna spoločnosť Daphne svoje náučné programy, prostredníctvom ktorých sa deti naučili hravo formou odkaľ pochádzajú rôzne potraviny zo sádov, polí, záhrad. Triedili ovocie a zeleninu a ochutnávali vynikajúci domáci jahodový džem. V tomto období sme si vlastnými aktivitami v triedach pripomenuli aj deň zdravej výživy. S náučným programom **Pozri, kto k nám letí**, deti spoznávali rôzne druhy vtákov podľa farby, zvuku a spôsobu ich života. Predškolačky z EP sa zúčastnili zážitkového programu v spolupráci s **Pani úroda**. Odhalili spoločne plody našich polí, záhrad pomocou hmatu, chuti či vône a porozprávali si príbeh o jednom zázračnom zrnku.

V októbri deti z EP čakalo milé a poučné divadlo **O lenivom lišiakovi**, kde boli vykreslené kladné i záporné povahové vlastnosti zo zvieracej ríše. S ponaučením deti samy skonštatovali: „*Teeda, my takí veru nebudeme, budeme si všetko upratovať!*“ Pripomenuli sme si aj Svetový deň zdravej výživy ako významný faktor životného štýlu, ktorý ovplyvňuje naše zdravie. Spoločne s pani učiteľkami deti vyrábali zdravé šaláty, chutnali rôzne ovocie a zeleninu, zhotovovali pyramídy zdravia.

A na čo sa deti na konci tohto jesenného mesiaca tešia najviac? No predsa na Halloween. Pred jesennými prázdninami sme si s deťmi v najstarších triedach vyrezávali tekvice, zdobili ich nazbieranými prírodninami. Najmenší si cibril jemnú motoriku nalepovaním drobných kúskov do obrovskej tekvičky, staršie deti pracovali s rôznymi

mi technikami a vyrábali svetlonosy zo sklenených pohárov, maľovaním a odláčaním zhotovovali papierové tekvičky. Za šikovnosť sme ich odmenili sladkými halloween-skými strašidelnými cukríkmi a pukancami. Na EP prišiel deň, kedy sa po prezlečení do rôznych veselých masiek nespoznali ani navzájom. Tancom, pohybom a hlavne dobrou náladou sme si užili Halloween-sky karneval. Aj naša škôlka si každoročne pripomína Deň materských škôl. Oslávili sme ho pochodom pred miestny úrad. Počasie nám v tento deň vôbec neprialo, pršalo a pršalo. Na úrade nás čakal pán starosta aj s ostatnými zamestnancami úradu. Vraví sa, že dobrých ľudí sa všade veľa zmesť. Veru, do vestibulu sa zmesť nielen veľa dobrých ľudí, ale aj šikovných a dobrých detí. Hymna materských škôl, ktorú sme deti naučili špeciálne pre túto príležitosť, sa niesla celým úradom. Atmosféra bola výnimočná a odchádzali sme s pekným zážitkom a sladkou odmenou.. Sférické kino je u detí veľmi obľúbená aktivita. Nafúknutá „bublinová“ kinosála premietla deťom z Koniarkovej dva filmy. Deti si pohodlne ľahli a sledovali filmy na strope „bubliny“. Vo filme *Ľudské telo* sa rozprávkovou formou dozvedeli ako ľudské telo funguje. Pri sledovaní druhého filmu *Príležitostný astronaut* si vypočuli, ako sa volajú planéty našej slnecnej sústavy, ako sa volá najväčšia hviezda, okolo ktorej planéty obiehajú a rôzne iné zaujímavosti o vesmíre.

Koncom mesiaca na Koniarkovu doplával zábavný Kapitán kotvička z divadielka Agapé. Spolu s deťmi sa snažil nájsť strategiu poklad. Preplávali spolu celé šíre more, získali čarovný kamienok a čarovný bubon. Poklad spoločnými silami našli, ale nie taký, ako očakávali. Kapitán kotvička ich naučil, že ten ozajstný poklad máme ukrytý vo svojom vnútri a volá sa láska. Divadlo *Zábavka s interaktívnym predstavením Kusy cukru* vyčarovalo úsmev na tvári deťom na EP. Čarovný príbeh, pri ktorom sa rozvíja u detí fantázia a tvorivosť, pred ich očami sa obyčajné veci menili na netradičné a oživali. Ani na sekundu sa neprestali smiať. Alex rozhýbal deti svojimi interaktívnymi pohybovými hrami na Koniarkovej. Učil ich rôzne triky ako žonglovať, pinkať si pingpongovú loptičku na rakete, udržiavať rovnováhu, manipulovať s rôznym náčiním a na záver túto skvelú aktivitu zakončili hračkou diskotékou. Divadlo Agapé deti z EP svojím predstavením prenieslo do „zimnej rozprávky“ do obdobia adventu, štedrosti, lásky a porozumenia. Veru sa niektoré očká aj zaleskli dojatím.

Keďže Mikuláš musí navštíviť veľmi veľa detičiek, v našej škôlke sme ho s radosťou privítali 7. decembra 2022. Anjel vraj pojedol

veľmi veľa sladkostí a boleli ho zuby, tak si Mikuláš zobral na pomoc čerta a dve šikovné pomocníčky, ktoré deťom rozdávali balíčky a svietiace adventné domčeky. Samozrejme, pomáhali aj pani učiteľky. Keď deti vyšli zo škôlky, čakalo ich prekvapenie. Privítal ich čert, ktorého sa niektoré deti najskôr báli (pretože ako samy povedali, nie vždy boli poslušné :-)), ale rýchlo pochopili, že ak čertovi povedia pekné slovo a sľúbia, že budú poslúchať, čert sa začne báť ich. Nakoniec z toho bolo veľa zábavy a smiechu. Pani učiteľky ukradli čertovi vidly a bránili nimi deti. Niektoré detičky dokonca vyplašili čerta krásnym obrázkom, pretože čerti nemajú radi pekné veci. Čert sa išiel zblázniť od zúfalstva, že nemáme pre neho žiadne zlé deti (lebo vo Vajnoroch máme iba dobré a šikovné detičky), tak sa vešal dolu hlavou cez preliezačky a cez plot. Deti z neho mali neskutočnú zábavu. Po vybláznení s čertom deti s radosťou a úsmevom na tvári vyskočili aj s pani učiteľkami k Mikulášovi do krásne vyzdobenej koča, ktorý ťahali dva koníčky. Keď koníčky dali koč do pohybu, deti Mikulášovi zaspievali pesničky, zarecitovali básničky, porozprávali sa s ním, odovzdali mu obrázky, ktoré mu nakreslili a hlavne, čo je najdôležitejšie, sľúbili, že budú vždy poslúchať rodičov aj pani učiteľky. Takže všetci rodičia aj všetky pani učiteľky sa tomu určite veeeelmi potešili. Po úžasnom čase strávenom s Mikulášom šikovné pomocníčky rozдали deťom balíčky, urobili sme si pár krásnych fotiek a išli sme si ďalej užívať náš skvelý deň. Deti mali krásny zážitok, o čom svedčilo veselé, nadšené štebotanie v šatniach a triedach ešte dlho po Mikulášovom odchode. Ďakujeme Mikulášovi, čertovi, pomocníckam a všetkým, ktorí sa podieľali na tomto úžasnom prekvapení pre našich najmenších, za skvelú mikulášsku náladu a zážitok, na ktorý budeme ešte dlho spomínať.

Vianočný čas máme veľmi radi, začali sme ho vystúpením na vajnorských vianočných trhoch. Na našu vianočnú slávnosť sme sa pripravovali zdobením škôlky, vyrábali sme prekvapenie pre rodičov, naša šikovná pani učiteľka porozprávala deťom históriu pečenia vianočných oblátok aj s názornou ukážkou. Chutili vynikajúco. Vianočnú atmosféru sme zavřili vianočnými besiedkami a posedením pri jedličke, na čo sme sa mimoriadne tešili. A to je ten čas, na ktorý na tešíme najviac.. Čas zázrakov a prekvapení a naplnenie snov. Naše deti boli veľmi dobré, múdre, šikovné, a tak sa sny premenili na skutočnosť a darčeky od Ježiška prišli. Keďže pred Vianocami bolo veľa detičiek chorých a nikoho sme o zážitok z rozbaľovania darčiekov nechceli ukrátiť, v každej triede si hračky pod stromčekom rozbalili až v novom roku.

Darčekmi sme nový polrok začali, ale pre našich najmenších sme pripravili ďalšie množstvo prekvapení. V januári nás navštívila pani Chodilová s poľnými zvieratkami. Priniesla živé myšky, potkana, škrečka a zajačika. Deti sa dozvedeli, čo tieto zvieratká jedia, kde bývajú, ako zimujú a tí odvážnejší si ich mohli aj pohladkať. Bábkové divadlo *Dúha* k nám zavítalo s rozprávkou o dvoch snehuliakoch. **Snehuliak Guľko** si opravil vesmírnu loď, aby mohol zachrániť snehuličku Guľku z planéty Zem. Na Zemi sa na druhý deň začínala jar a Guľka by sa roztopila. Táto rozprávka nám ukázala, aký dôležitý význam má priateľstvo a pomoc druhému.

Na Fašiangy sme sa pripravovali veselou výzdobou v každej triede i v hlavnej chodbe. A aby mali deti čo najväčší zážitok, pomáhali nám s výrobou masiek. Zavítali k nám aj Tárajko a Popletajka, ktorí nám v Dome kultúry Vajnory pripravili karneval. Sála bola plná krásnych kostýmov, smiechu a radosti. Zasúťažili sme si, zatancovali a máme aj krásne fotky s maskotmi Shrekom a kráľom Julienom. Druhý februárový týždeň naši predškolačky chodili na štadión Ondreja Nepelu, kde sa učili korčuľovať. Vo februári nás ešte čakala návšteva Bricklandie – výstava lega, kde si deti skladajú rôzne stavby, pozrú si najväčší Severný pól z lega a môžu si „zaplávať“ v bazéne plnom penových kociek.

Tam ale, samozrejme, nekončíme. Pripravených máme ešte kooopu prekvapení. Rôzne divadielka, náučné show, koncert a vráti sa k nám aj pani Chodilová s inými zvieratkami. Ale o tom už nabudúce...

Korčuľovanie v Avione

Text: PaedDr. Ivona Hološová, PhD.
Snímky: archív školy

Deti zo školského klubu detí našej ZŠ K. Brúderovej mali úžasnú príležitosť zapojiť sa do výcviku korčuľovania na klzisku v OC Avion pod vedením skúsených trénerov.

Záujemcov rozdelili do niekoľkých skupín, pretože prihlásených bolo veru neúrekom. Pani vychovávateľky však veľmi ochotne pomáhali pri obúvaní či vyzúvaní korčuľ. Deti zvládli základné techniky korčuľovania, jazdu vpred aj vzad, niektorí pridali dokonca jednoduchý skok. Chlapci sa predhňali v „rýchlojazde“ a brzdení tzv. šusom. Rastú nám zrejme noví úspešní hokejisti.

Na záver turnusu boli tí najšikovnejší korčuľari odmenení medailami. Radosť z celého podujatia mali ale určite všetky deti a na budúci rok si ho isto s radosťou zopakujú.

Lyžiarsky výcvik na Orave

Text: PaedDr. Ivona Hološová, PhD
Snímka: archív školy

Aj v tomto školskom roku sme v dňoch 22. – 27. 1. 2023 v lyžiarskom stredisku Janovky Zuberec zorganizovali lyžiarsky kurz pre žiakov siedmich a ôsmich ročníkov. Štyridsaťpäť žiakov Základnej školy Kataríny Brúderovej a ich lyžiarski inštruktori zažili počas každodenného lyžovania nielen slniečko, ale aj krásne výhľady na Západne Tatry – Roháče. Mnohí lyžovali prvýkrát v hlbšom snehu alebo na zjazdovke, ktorá pripomínala menčester.

Počas tretieho dňa naši lyžiari využili oddychový čas na exkurziu do Múzea oravskej dediny. Prehliadka dediny so zachovanými domami z prelomu 19. a 20. storočia bola výborným sprestrením odpočinkového popoludnia. Počas ostatných dní hrali žiaci v rámci voľného času stolný tenis, stolný futbal alebo šípky. Po večeri nasledoval pripravený program, ktorý obsahoval rôzne súťaže a kvízy.

Parádne lyžovanie, zaujímavé aktivity, exkurzia do histórie, kolektív rovesníkov, nádherné prostredie prírody, skvelé ubytovanie a strava a mnohé ďalšie podnety prispeli k tomu, že celý lyžiarsky kurz môžeme slovami žiakov vyhodnotiť ako SUPER akciu.

Exkurzia do zámku Schloss Hof

Text: PaedDr. Ivona Hološová, PhD
Snímka: archív školy

Vo štvrtok 8. decembra sme sa moderným 48-miestnym autobusom, ktorý bol obsadený do posledného miesta, vybrali na výlet do rakúskeho mestečka Engelhartstetten neďaleko Viedne.

Počas zaujímavej prehliadky zámku Schloss Hof mohli siedmci, ôsmaci a niekoľko deviatčiek našej Základnej školy

Kataríny Brúderovej obdivovať nielen vystavené exponáty a nádherné priestory zámku, ale aj záhradníckmi upravené krásne nádvorie a okolie. Mali sme možnosť poprechádzať sa obrovským areálom a vidieť rozličné zvieratá v tzv. „statku a svete zvierat“.

Deťom sa asi najviac páčili vianočné trhy a výroba vianočných ozdôb v tvorivých dielničkách. Napriek chladnému počasiu a zime sme si užíli pekný a obohacujúci výletný deň a domov sme sa všetci vracali vymrznutí a plní zážitkov.

Aktívne zapájame mládež do života vo Vajnoroch

Text: Jana Besedová, poslankyňa miestneho zastupiteľstva, predsedníčka komisie detí a mládeže

Veľmi ma teší, že sme vo Vajnoroch zriadili komisiu detí a mládeže pri miestnom zastupiteľstve, čo považujem za prirodzené vyústenie spolupráce a záujmu našich detí o veci verejné, o život vo Vajnoroch. Z môjho pohľadu to začalo už pár rokov dozadu. No deti sa zmobilizovali asi pred tromi rokmi, keď mali približne 12-13 rokov. Prišli s požiadavkou na skatepark, pripravili si petíciu, obehli celé Vajnory, odovzdali ju v úrade. Skatepark síce nemáme, ale máme pumptrack. Nielen navrhli, ale aj zistili ceny skateparku alebo prvkov, ktoré by vo Vajnoroch chceli. Dnes už sú z nich takmer dospelí ľudia, študenti stredných škôl, ale nadšenie im ostalo.

Verím, že nám vyrastá generácia, ktorá bude mať aktívny záujem o život vo Vajnoroch a s nadšením bude pracovať srdcom pre Vajnory. Našu mládež

plánujeme aktívne zapájať do kultúrnych akcií, vytvoríť jej priestor pre návrhy na zlepšenie, aby vzniklo niečo nové, čo by vhodne doplnilo koncept našich kultúrno-spoločenských akcií.

Našou úlohou bude previesť ich a naučiť základné procesy od skvelej myšlienky až po finálny výsledok a verte, nie je to jednoduché. Pre deti to bude obrovská skúsenosť a prax do „veľkého“ života, kam čoskoro vstúpia.

Na našom prvom stretnutí sme si povedali základné informácie, od detí už zazneli aj prvé nápady, ako napríklad deň otvorených dverí v úrade, väčšiu a lepšiu spoluprácu so školským parlamentom, prepojenie mládeže s našimi seniormi, ale aj rodičmi. Deti sa aktívne zaujímali o dostavbu školy, o verejné priestory o revitalizáciu Parku pod lipami, o detské ihrisko, prešli sme si spolu aj Šaldovu a určite ich budeme zapájať i naďalej.

Ako povedal náš člen Leo: „Našou úlohou bude robiť Vajnory krajším a lepším miestom na žitie, či už pre nás mladých, alebo pre vás dospelých a starších. Veľakrát si my mladí všimneme množstvo vecí, ktoré by

sa mohli urobiť inak, lepšie, krajšie. Chceli by sme prispieť svojou pomocou na kultúrnych a športových akciách a k zlepšeniu Vajnor.“ Aj touto cestou by som rada pozvala či oslovila našu mládež, prípadne aj dospelých, ak majú záujem a chuť, dvere sú pre nich otvorené. Môžu ma kontaktovať prostredníctvom stránky vajnory.sk, prípadne na sociálnych sieťach.

Karneval na ZŠ s MŠ sv. Jána Pavla II.

Text: Jana Osvaldíkova, učiteľka na ZŠ s MŠ sv. Jána Pavla II.,
Snímka: archív školy

V piatok 10. februára sa naša škola premenila na rozprávkový záмок plný víl, princezien, princov, pirátov a našlo sa aj zopár príšeriek. Všetci sa vystriedali v telocvični – prvé dve hodiny prvý stupeň a potom ten druhý. No a kedy bola lepšia zábava? Na túto otázku sa nedá odpovedať. Deviatci pripravili program pre obe skupiny a v oboch prípadoch bol vynikajúci. Nechýbalo ani vyhodnocovanie masiek, skákanie vo vreci či prenášanie pingpongovej loptičky. A kto vyhral? Každý, kto sa bavil a kto rozdával okolo seba radosť a pohodu. Nejedna žiak si asi povzdychol, že takéto vyučovanie by mohlo byť častejšie. To sa asi zariadiť nedá, no aj ja sa už teším na ďalší karneval.

Exkurzia v SOŠ technológií a remesiel

Text: Mgr. Andrea Sopúchová, **Snímka:** archív školy

So žiakmi ôsmich ročníkov našej ZŠ Kataríny Brúderovej sme sa dňa 8. februára 2023 zúčastnili exkurzie v SOŠ technológií a remesiel na Ivanskej ceste.

Po privítaní nás čakala prezentácia týkajúca sa ponúk 4-ročných študijných a 3-ročných učebných odborov SOŠTAR. Nasledne sme boli rozdelení do malých skupiniek, kde sme si počas **Interaktívnych dielní**, zameraných na učebné odbory, mohli samostatne vyskúšať svoje zručnosti v odboroch – stolár, strojár, elektromechanik, mechanik a ďalších.

Aktivita i samotná exkurzia mala u žiakov veľmi priaznivý ohlas, po niektorí si hneď „vypýtali“ ďalšie podobné akcie.

Život FK Vajnory

Text: Richard Fekete

Snímky: archív FK Vajnory

Vstupujeme do roku 2023, ktorý bude pre vajnorský klub výnimočný. Dôvodov, prečo to tak bude, je hneď niekoľko. Tým športovým je, že od leta pravdepodobne prekonáme všetky doterajšie maximá. V počte malých futbalistov, súťažných tímov či trénerov. Zároveň je tento rok jubilejný. V marci bude mať FK Vajnory 90. narodeniny. Oslavu jeho založenia pripravujeme na 17. júna. Ešte predtým, 23. apríla, chystáme v spolupráci s miestnym úradom prednášku pre rodičov. K tomu treba prirátat tradičné podujatia, ako Vajnorská penalta, Megaparty či letný denný kemp pre deti. Z organizačného hľadiska nás teda čaká najzložitejší rok v histórii klubu. Pevne veríme, že vďaka spolupráci členov výkonného výboru, zástupcov rodičov, miestneho úradu i ďalších podporovateľov naše plány zrealizujeme tak, aby naplnili svoj účel.

SME JEDEN TÍM (AJ S MUŽMI)

Koncom januára začali s tréningom naši seniori. Ako to už v zimnom období býva, ako posledný, keďže program detí kopíruje prázdniny a začína sa už po vianočnom voľne. Aj naše Ačko spadá do dlhodobého projektu Sme jeden tím, vďaka ktorému budú mať naše družstvá jednotné oblečenie. Deti dostávajú svoje veci podľa možností dodávateľa. Začiatkom februára chýbala už len malá časť, ktorú sme mali potlačiť logami a nápismi a vďaka hlave projektu Majke Hli-

Tréner Marcel Hulák

vákovej aj dodať. U mládežníkov prevláda modrá farba, u trénerov čierna, u mužov sme vzhľadom na ponuku zvolili červenú. A vybehli v nej aj na svoj prvý zimný prípravový zápas. Na Mladej Garde proti Jarovciam, ktoré hrajú o jedno poschodie vyššie. V našom kádri chýbalo zopár hráčov, ktorí nám minimálne na jar nepomôžu. Z obrany vypadol hlavne Marián Imriška. Tréner Marcel Hulák musel v chladnom veternom počasí oželiť aj Sama Lihotského (lyžovačka), Barnabása Kovácsa (práca či dlhodobé zranenie) Sama Matulníka. Po dvoch týždňoch hrubej prípravy a s dvomi novými tvármi v kádri naši ešte neboli ten jeden tím, aký od nich očakávame, ale v ďalších týždňoch mali na zohratosti a hre smerom dopredu popracovať.

Matej Vanko a Laco Nagy v novom oblečení

MLÁDEŽ

Na ihrisku Mladej Gardy sa o plochu delili s mužmi aj naši dorastenci (článok vznikol pár týždňov pred presunom na naše trávnaté ihrisko). Tréner Andrej Kulčár využíval dobrú plochu aj kvalitnú účasť, keďže chodievalo zhruba 15 chlapcov. Tréningy im spetrovali aj zápasy, v ktorých sa s „Ačkarmi“ premiešali a hrali na celom ihrisku. A ukazovalo sa, že od leta by nádej z ročníka 2006 už mohli skúsiť šťastie aj v seniorskom mužstve. Ďalšie kolektívy pracovali v troch telocvičniach a na jednej menšej umelej ploche. Keďže počet detí v našich tímoch stúpa, snažíme sa v spolupráci s miestnym úradom doriešiť plochy pre tréning v zimných mesiacoch. O rok by sme mohli mať v zime až 13 tréningových skupín.

Prednáška pre rodičov

23. apríla o 17:30 h v našom kultúrnom dome s radosťou privítame všetkých rodičov našich malých futbalistov, ale aj ostatných záujemcov. Čaká nás hromadné rodičovské združenie a hlavne tretia prednáška, v ktorej bude odborník hovoriť o detstvom prežívaní zápasov a stresových situácií súvisiacich s jeho výkonom. Prvý diel sme uskutočnili už rok po nástupe nového vedenia FK Vajnory v marci 2017. Naším hosťom bol vtedy Peter Kuračka. Pred dvomi rokmi sme chceli nadviazať druhou časťou, no prišla pandémia, a preto sa nám podarilo s mentálnym trénerom Adamom Truhlárom nahrat video rozhovor, ktorý sme rodičom i širokej verejnosti poskytli v rámci projektu Bezpečne a bez stresu. No keďže hráči a rodičia stále pribúdajú a niektoré poznatky treba pravidelne obnovovať, príde v apríli Adam Truhlár osobne. Skaličan, ktorý do svojho odborného prejavu mieša milé záhorácke výrazy, je jedným z najvyhľadávanejších športových psychológov u nás. Spolupracuje s viacerými špičkovými športovcami, jeho vedomosti využívajú aj športové kluby, ako je ten náš. Víťan sú nielen rodičia, ale aj tréneri či učelia, ktorí prichádzajú s deťmi denne do kontaktu a vplývajú na ne.

NÁPLŇ PREDNÁŠKY VLASTNÝMI SLOVAMI A. TRUHLÁRA:

„Prednáška je určená pre rodičov mladých športovcov. Na konkrétnych príkladoch z praxe si ukážeme to, ako rodič svojimi reakciami ovplyvňuje motiváciu, koncentráciu či kvalitu učenia svojich detí. Čím viac rodič rozumie tomu, ako sa formuje myseľ dieťaťa, tým viac je schopný naň vplývať. Prednáška je navrhnutá tak, aby jednoduchým spôsobom vysvetľovala poznatky z oblasti psychológie a neurológie na konkrétnych príkladoch a ponúkla poslucháčom odborné vedomosti zážitkovou formou.“

Adam Truhlár

POZRIEME SA:

- čo sa deje v mozgu hráča počas výkonu
- prečo sa deti boja a aký to má dopad na ich organizmus
- čo im najviac narúša pozornosť a akú rolu v tom hrajú rodičia
- prečo ich pohltí hnev a ako s ním môžeme pracovať
- ako môže pomôcť k rozvoju dieťaťa zdravé nastavenie mysle.“

90. výročie založenia FK Vajnory

Ďalšie podujatie chystáme na sobotu 17. júna. Futbal sa u nás začal organizovať spoločne s inými športmi v ŠK Vajnory presne 22. 3. 1933. Odvtedy sa v klube angažovalo množstvo hráčov, trénerov či funkcionárov, ktorým patrí obrovská vďaka za prácu pre naše farby.

Veľmi radi by sme všetkých videli v júni pri oslavách tohto jubilea. V spolupráci s členmi výkonného výboru sa budeme snažiť nadviazať na predchádzajúce dvoje okrúhle narodeniny, ktoré zastrešoval a organizoval vtedajší predseda klubu Robo Vajda. V súčasnosti sa dáva dokopy plán s programom, ktorým by sme chceli prilákať z dôb minulých i súčasných každého, kto bude mať chuť prísť a stretnúť starých známych.

Vďaka mnohým z nich klub prežil aj ťažké časy, keď počas viacerých období nemal podporu a prakticky neexistoval. Momentálne ale združuje viac ako 200 detí, ktoré trávajú čas plnohodnotne a zmysluplne. A to by bez našich predchodcov určite nebolo možné.

Všetko podstatné sa včas dozviete na našej webovej stránke a na facebooku futbalového klubu.

Vajnorské futbalové legendy

Jozef „Kofi“ Páleník

Jozef Páleník

Text: Richard Fekete
Snímky: archív

Je len málo hráčov, ktorí išli od nás priamo do špičkového slovenského klubu a presadili by sa tam. Najjasnejším príkladom je bývalý hráč Slovana Bratislava a reprezentant Slovenska Marián Zeman. Priamo medzi „belasých“ išiel z Vajnor ale aj niekto iný. Bolo to oveľa skôr a aj keď sa neprebojoval do A-tímu, s dorastom dokázal začiatkom 60-tych rokov vybojovať majstrovský titul. Bol to Jozef Páleník, alias „Kofi“, ktorý by tento rok vo februári oslávil 81 rokov, ak by ho už dávnejšie nezradilo zdravie.

„Od malička túžil byť futbalista, veľmi tým žil.“ Jeho syn Patrik si naňho nepamätá ako na veľkého fanúšika, navyše domov emócie z ihriska nikdy neprenášal. Ale futbal miloval. Ako vojnové dieťa prešiel podobným detstvom ako jeho rovesníci. Futbal ho nadchol, no kým išiel na tréning, musel porobiť všetko okolo domu. **„Rodičia ho nepodporovali, ani starí rodičia, musel najprv všetko porobiť v záhrade, poliať vinohrad a tak.“** Napriek tomu rodený Vajnorák, ktorého dedo prišiel z Banskej Štiavnice pracovať na letisko ako vojak a oženil sa tu, venoval každú voľnú chvíľu futbalu.

Vyrastal na Tomanovej ulici a v dorasteneckom veku prestúpil do Slovana Bratislava. Stal sa s ním majstrom Slovenska, chvíľu pôsobil aj v tamojšom Běčku, ale prišiel povolávací rozkaz a pobral sa do Brezna, ktoré sa stalo jeho druhým domovom.

OBLÚBENÉ BREZNO

Dva vojenské roky hrával v tomto klube prvú Slovenskú národnú ligu, nad ktorou už bola len československá federálna. Po-

tom ho viedol zopár sezón aj ako tréner. Ale nebol to len futbal, ktorý ho k tomu krásnemu kraju pripútal. **„Ostal tam po vojne aj pracovať v Mostárni Brezno. Opravoval žeriavy, staral sa o ich údržbu. To potom robil aj tu.“** A ani to nebolo všetko. Práve v Brezne sa narodilo v roku 1968 jeho jediné dieťa, s ktorým sa síce rodina o rok na to vrátila do Vajnor, no osud ho s Breznom zviazal nadobro. **„Bol som „prieduškář“, a preto sme sa často do Brezna vracali. Začal som kvôli tomu aj lyžovať, a keďže sme mali v Slávií UK väčšinou len tréningy na suchu, chodievali sme tam vždy, keď bola možnosť.“** Vďaka známostiam mali Páleníkovi v Brezne výhody. Ubytovanie, stravu a lacnejšie boli aj vleký. Ale nielen z kamarátstva. **„Chodili sme na Chopok a otec tam kvôli mne vypomáhal ako vlekár. Bol tam s ním aj ďalší Vajnorák Paľo Grebečiči.“** Vďaka obetovaniu rodičov sa syn dokonca ako lyžiar celkom uchytil. Bez tlaku okolia. **„Otec nebol vôbec autoritatívny, mal taký prirodzený rešpekt. Nijako na mňa netlačil, bol len dozor.“** V horách tak boli veľmi často a otcova futbalová kariéra išla bokom. K amatérskeму lyžovaniu si našiel cestu aj on, čo v tom čase nebolo také bežné ako dnes.

NAMIESTO VAJNOR TRANSPORTA

Po návrate z Brezna, pracujúc v pojazdnej dielni pre Priemstav a starajúc sa o malé dieťa, už veľké „futbalové“ oči nemal. A nevrátil sa ani do nášho klubu. Začal hrať za Transportu, v ktorej našli domov jeho viacerí vajnorskí známi. „Kofi“, ktorému postupne pribudlo aj nejaké to kilo navyše, tam trávil najviac času s Milanom Horníkom a rozumel si aj so šéfom klubu Ľubošom Fojtíkom. **„Už to bolo iba ako hobby kvôli kamarátom. Pribral, už tak nevládal.“** Niekoľkokrát nastúpil aj v zápasoch proti Vajnorom. Neskôr sa ale predsa len vrátil a svoju žoviálnu povahu, milujúcu spoločnosť iných ľudí, predsa len využil aj u nás. Koncom 80-tych rokov viedol dorastencov, potom obe seniorské mužstvá. Podľa niektorých pamätníkov za Běčo aj chvíľku hrával.

STARÍ PÁNÍ

V rodnom dome, kde vzťah k futbalu už nikto iný nemal a nebolo sa o ňom s kým porozprávať, bol pokojný a nezvyšoval hlas. Na ihrisku mal ale inú tvár, vždy sa tam vyventiloval. Emotívne prežívanie nezdarov a chuť vyhrávať mu zostala, aj keď bol hlavou našich „old boys“. V časoch, keď mala táto skupina bývalých hráčov pravidelné zápasy a chodila aj na výjazdy (napr. do Čierneho Balogu), sa jej taký typ hodil. Bol jej neodmysliteľnou súčasťou. **„Mal zápal, záležalo mu na výsledkoch, inak bol „klúďas“. Bol to taký paradox.“** Ako tréner sa vedel vždy rozohniť. Ale všetci ho takto rešpektovali a mali ho preto aj radi. Jeho veselú vtipnú povahu si užívala aj partia „letišťárov“, ktorá sa schádzala každú nedeľu doobeda pri futbale na letisku.

PAMÄTNÉ PAGÁČE

V tom čase už celá dedina poznala skvelé pagáče od „Kofiho“. Po revolúcii Priemstav postupne skončil a aj keď ešte niekoľko rokov vydržal v nástupníckom podniku ako odborník na opravu žeriavov, hľadal alternatívy. **„Najprv začali s novou ženou s cukrárnou a popritom sa na Tomanovej všeličo vypekalo. Pagáče boli veľmi obľúbené. Sám ich mal rád.“** Táto práca bola veľmi „narázová“, a preto musela často vypomáhať celá rodina. Aj syn Patrik, ktorý si s otcom rozumel. **„Aj po mojom odchode z domu sme sa videli skoro každý deň. Nikdy na mňa ani len nezvyšil hlas. Nemali sme spoločné záujmy, ale mali sme dobrý vzťah.“** Ani ako odborník na výživu mu poradil so stravou nevedel. Pagáče len zvýraznili otcovu chuť do jedla, ktoré bolo jeho slabinou. K tomu nejaké to pivo. Hmotnosť síce nebola veľká, no brucho rástlo. **„To sa mu asi stalo aj osudným. Okrem futbalu a občasných lyžovanií jazdil dosť na bicykli, ale len po Vajnoroch. A v hráčskych časoch si obľúbil plávanie ako rehabilitáciu, aj v teplom prameni, ale celkovo bolo pohybu stále málo. Mal zvýšený krvný tlak.“** Syn, ktorý už dlhé roky pracuje ako fitness tréner, riziká videl. Jeho otec sa ale životospávou veľmi nezaťažoval. **„Druhá žena bola zvyknutá vyvárať a vtedy sa nikto o kvalitu stravy a spôsoby, ako sa šetriť, nezaujímal. A s doktormi asi stratil motiváciu, keď mu dlho nevedeli pomôcť.“**

veľmi obľúbené. Sám ich mal rád.“ Táto práca bola veľmi „narázová“, a preto musela často vypomáhať celá rodina. Aj syn Patrik, ktorý si s otcom rozumel. **„Aj po mojom odchode z domu sme sa videli skoro každý deň. Nikdy na mňa ani len nezvyšil hlas. Nemali sme spoločné záujmy, ale mali sme dobrý vzťah.“** Ani ako odborník na výživu mu poradil so stravou nevedel. Pagáče len zvýraznili otcovu chuť do jedla, ktoré bolo jeho slabinou. K tomu nejaké to pivo. Hmotnosť síce nebola veľká, no brucho rástlo. **„To sa mu asi stalo aj osudným. Okrem futbalu a občasných lyžovanií jazdil dosť na bicykli, ale len po Vajnoroch. A v hráčskych časoch si obľúbil plávanie ako rehabilitáciu, aj v teplom prameni, ale celkovo bolo pohybu stále málo. Mal zvýšený krvný tlak.“** Syn, ktorý už dlhé roky pracuje ako fitness tréner, riziká videl. Jeho otec sa ale životospávou veľmi nezaťažoval. **„Druhá žena bola zvyknutá vyvárať a vtedy sa nikto o kvalitu stravy a spôsoby, ako sa šetriť, nezaujímal. A s doktormi asi stratil motiváciu, keď mu dlho nevedeli pomôcť.“**

POSLEDNÉ MESIACE

S Breznom sa rozlúčil asi pol roka pred smrťou. **„Išiel tam na stretnutie bývalých spoluhráčov. Ako keby vedel, čo príde.“** Cievy boli zúžené, ale keďže rady lekárov nebral vážne a pohybový aparát mu stále slúžil, lyžovačku si následne neodpustil ani doma. **„Na pezinskej Babe mal vysokú záťaž. Pre zvýšené otrasy sa mu dostala do plúc voda. S tým bol týždeň doma. Nič nevládal, dusil sa, kašlal.“** Tieto problémy síce ešte zvládol, no organizmus už zostal oslabený. Navyše neprestal rozvážať pagáče. Nešetřil sa a v máji roku 2010 už telo nevládalo. **„Dostal mozgovú príhodu. Mal už cievy v zlom stave a nezvládli to.“**

PREZÝVKA

Vela Vajnorákovo malo a má prezývky, ktoré nevyplývajú z ich mien. Ich pôvod je niekedy trochu zabudnutý. Tá, ktorú dostal Jozef Páleník, medzi ne patrí tiež. Jasný význam nikto naisto nepotvrdil, ale jeden zdroj uviedol, že ja to prirovnám k „starým babám na trhu, ktoré sa stále rozprávajú“, t.j. ku „kofám“. Je možné, že to tak naozaj bolo. Veď usmievavému, žoviálnemu, spoločenského človeku, akým „Kofi“ bol, určite pristala.

Syn Patrik Páleník

Starí páni – jún 2008

Vo Vajnoroch s Vojtechom Grebečičom

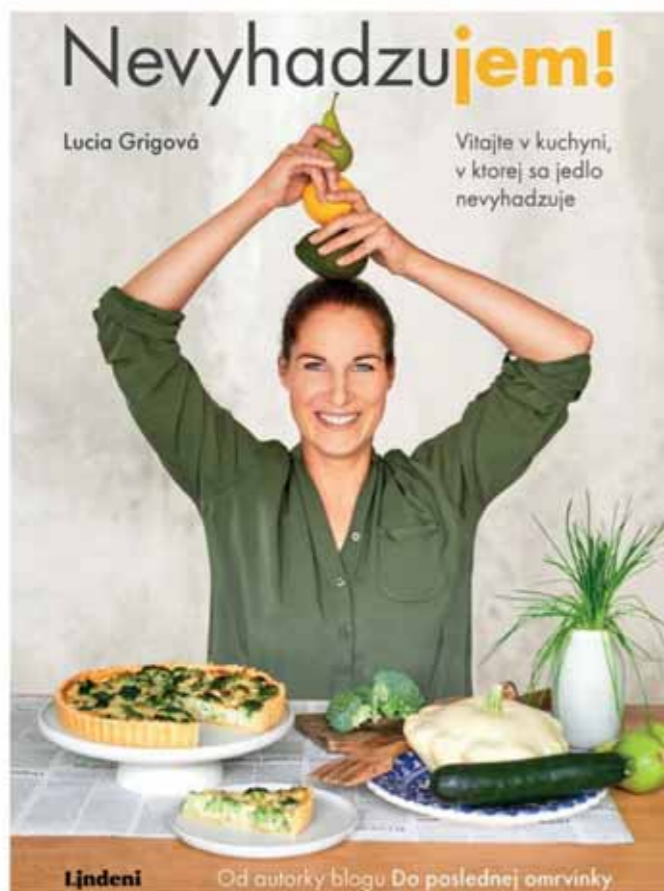
Ako divák s kamarátmi

Mestská časť Bratislava - Vajnory Vás pozýva

BESEDA

VO VAJNORSKEJ KNIŽNICI

Prezentácia knihy **Nevyhadzujem!** spojená s predajom a besedou s autorkou **Luciou Grigovou**.

- štvrtok 9.3.2023, 18:00
- knižnica Vajnory

vajnory.sk

vajnory.sk
 vajnory - dedina v meste

Zvozový kalendár triedeného odpadu 2023

OLO

Január 2023							
poradové číslo kalendár.týždňa	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
52. párný týždeň							1
1. nepárny týždeň	2	3	4	5	6	7	8
2. párný týždeň	9	10	11	12	13	14	15
3. nepárny týždeň	16	17	18	19	20	21	22
4. párný týždeň	23	24	25	26	27	28	29
5. nepárny týždeň	30	31					

Júl 2023							
poradové číslo kalendár.týždňa	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
26. párný týždeň						1	2
27. nepárny týždeň	3	4	5	6	7	8	9
28. párný týždeň	10	11	12	13	14	15	16
29. nepárny týždeň	17	18	19	20	21	22	23
30. párný týždeň	24	25	26	27	28	29	30
31. nepárny týždeň	31						

Február 2023							
poradové číslo kalendár.týždňa	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
5. nepárny týždeň			1	2	3	4	5
6. párný týždeň	6	7	8	9	10	11	12
7. nepárny týždeň	13	14	15	16	17	18	19
8. párný týždeň	20	21	22	23	24	25	26
9. nepárny týždeň	27	28					

August 2023							
poradové číslo kalendár.týždňa	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
31. nepárny týždeň		1	2	3	4	5	6
32. párný týždeň	7	8	9	10	11	12	13
33. nepárny týždeň	14	15	16	17	18	19	20
34. párný týždeň	21	22	23	24	25	26	27
35. nepárny týždeň	28	29	30	31			

Marec 2023							
poradové číslo kalendár.týždňa	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
9. nepárny týždeň			1	2	3	4	5
10. párný týždeň	6	7	8	9	10	11	12
11. nepárny týždeň	13	14	15	16	17	18	19
12. párný týždeň	20	21	22	23	24	25	26
13. nepárny týždeň	27	28	29	30	31		

September 2023							
poradové číslo kalendár.týždňa	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
35. nepárny týždeň					1	2	3
36. párný týždeň	4	5	6	7	8	9	10
37. nepárny týždeň	11	12	13	14	15	16	17
38. párný týždeň	18	19	20	21	22	23	24
39. nepárny týždeň	25	26	27	28	29	30	

Apríl 2023							
poradové číslo kalendár.týždňa	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
13. nepárny týždeň						1	2
14. párný týždeň	3	4	5	6	7	8	9
15. nepárny týždeň	10	11	12	13	14	15	16
16. párný týždeň	17	18	19	20	21	22	23
17. nepárny týždeň	24	25	26	27	28	29	30

Október 2023							
poradové číslo kalendár.týždňa	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
39. nepárny týždeň							1
40. párný týždeň	2	3	4	5	6	7	8
41. nepárny týždeň	9	10	11	12	13	14	15
42. párný týždeň	16	17	18	19	20	21	22
43. nepárny týždeň	23	24	25	26	27	28	29
44. párný týždeň	30	31					

Máj 2023							
poradové číslo kalendár.týždňa	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
18. párný týždeň	1	2	3	4	5	6	7
19. nepárny týždeň	8	9	10	11	12	13	14
20. párný týždeň	15	16	17	18	19	20	21
21. nepárny týždeň	22	23	24	25	26	27	28
22. párný týždeň	29	30	31				

November 2023							
poradové číslo kalendár.týždňa	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
44. párný týždeň			1	2	3	4	5
45. nepárny týždeň	6	7	8	9	10	11	12
46. párný týždeň	13	14	15	16	17	18	19
47. nepárny týždeň	20	21	22	23	24	25	26
48. párný týždeň	27	28	29	30			

Jún 2023							
poradové číslo kalendár.týždňa	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
22. párný týždeň				1	2	3	4
23. nepárny týždeň	5	6	7	8	9	10	11
24. párný týždeň	12	13	14	15	16	17	18
25. nepárny týždeň	19	20	21	22	23	24	25
26. párný týždeň	26	27	28	29	30		

December 2023							
poradové číslo kalendár.týždňa	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
48. párný týždeň					1	2	3
49. nepárny týždeň	4	5	6	7	8	9	10
50. párný týždeň	11	12	13	14	15	16	17
51. nepárny týždeň	18	19	20	21	22	23	24
52. párný týždeň	25	26	27	28	29	30	31

Viac informácií, ako správne triediť, nájdete v Alchýmii triedenia komunálneho odpadu.

UDIALO SA VO VAJNOROCH

Na konci roka sme si uctili seniorov

V dome kultúre prezentovali svoje práce študenti STU

Premiestnili sme priechod na Roľníckej ulici na bezpečnejšie miesto

Osvetlili sme sochu Titusa Zemana

Čistili sme Vajnory od odpadkov

Osadili sme zvon na dom smútku

V ľudovom dome pribudla nová stavaná pec

Pripravili sme Vajnorský ples

Vo Vajnoroch boli fašiangy